

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

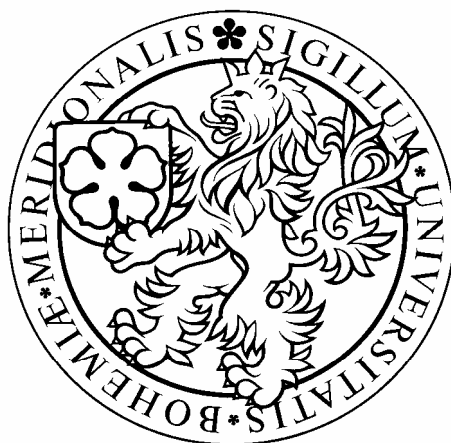
Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Diplomová práce

„DAŇOVÁ OPTIMALIZACE VE VYBRANÉM PODNIKATELSKÉM SUBJEKTU“

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jarmila Křížová

Autor:

Lenka Andrtová

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „ Daňová optimalizace ve vybraném podnikatelském subjektu “ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích, dne 21. dubna 2008

Podpis:

Poděkování:

Děkuji Ing. Jarmile Křížové za odborné vedení a cenné rady při zpracování diplomové práce.

V Českých Budějovicích, dne 21. dubna 2008

Podpis:

ABSTRACT

The graduation thesis deals with the tax optimization in a chosen business subject. The aims of this graduation thesis are applications of alternative procedure in the tax liability calculation and their showing at chosen business subject. The practical part is aimed at present law adjustment of a corporate income tax and at methodology of process of an individual option of the tax optimization aimed at carryback, tax abatement and other tax types of the tax optimization. The data, including the calculation of the 2007 income tax range, of the company Dřevoptima s.r.o. are elaborated in the practical part. By means of the application of the individual option of the tax optimization on the company data there generates different tax optimizations. Based on the comparison of these options and the existing degree of recommendation, which options of the tax optimization should the company used in the future to legally reduce its tax liability. For purposes of the better orientation the thesis also contains charts and tables.

Key words: tax, basis of tax assessment, tax rate, tax optimization, tax liability, corporate income tax, tax deductibles

Obsah

Obsah	5
1. Úvod.....	7
2. Cíle daňové optimalizace.....	8
3. Současná právní úprava DPPO	9
3.1. Poplatníci DPPO [2]	9
3.2. Zdaňovací období [2].....	10
3.3. Předmět daně [2].....	11
3.4. Osvobozené příjmy [2]	11
3.5. Základ daně [2]	11
3.6. Daň [2]	12
4. Daň z příjmů se zaměřením na odčitatelné položky a slevy na dani	13
4.1. Odečet u neziskových subjektů.....	13
4.2. Odečet darů na obecně prospěšné účely	14
4.3. Odečet daňové ztráty	15
4.4. Doběh odečtu reinvestic, na něž vznikl nárok do roku 2004.....	16
4.5. Odečet na výchovu žáků	16
4.6. Odečet výdajů na projekty a výzkumu a vývoje.....	16
4.7. Odčitatelná položka z titulu uspokojování nároků oprávněných osob dle transformačního zákona	18
4.8. Slevy na dni	18
5. Metodika zpracování jednotlivých variant daňové optimalizace	21
5.1. Určení daňové povinnosti PO	21
5.2. Jednotlivé varianty daňové optimalizace	23
5.2.1. Daňová ztráta	24
5.2.2. Dary na veřejně prospěšné účely	24
5.2.3. Doběh odečtu reinvestic, na něž vznikl nárok do roku 2004.....	24
5.2.4. Učni.....	24
5.2.5. Sleva na dani	24
5.2.6. Nedaňové náklady.....	25
5.2.7. Majetek - odpisy	25
5.2.8. Optimalizace daňové povinnosti pomocí vyšších daňových odpisů	25

5.2.9. Optimalizace daňové povinnosti pomocí nižších daňových odpisů	26
5.3.5. Optimalizace daňové povinnosti pomocí přerušeni odpisování	26
5.3.6. Rezervy	26
5.3.7. Pohledávky v základu daně a opravné položky	26
6. Zpracování dat konkrétního podniku	29
6.1. Výdaje společnosti v roce 2007	31
6.2. Příjmy společnosti v roce 2007	35
6.3. Daňová povinnost společnosti v roce 2007	36
7. Propočít jednotlivých variant daňové optimalizace	38
7.1. Daňová ztráta versus dar	38
7.2. Daňová ztráta versus náklady na učně	39
7.3. Daňová ztráta versus náklady na učně versus dary	40
7.4. Rezervy	41
7.5. Tvorba opravných položek versus odpis pohledávek	44
7.6. Majetek - odpisy	49
7.6.1. Rovnoměrné versus zrychlené odpisování	50
7.6.2. Vyšší odpisy	51
7.6.3. Přerušeni odpisování	53
7.7. Slevy na dani	54
8. Zhodnocení a návrh nové daňové strategie	55
8.1. Odčitatelné položky	55
8.2. Rezervy	57
8.3. Tvorba opravných položek versus odpis pohledávek	58
8.4. Majetek – Odpisy	60
8.5. Sleva na dani	60
8.6. Zhodnocení daňové strategie vybraného podniku	62
9. Závěr	66
Seznam použité literatury	68
Seznam tabulek a grafů	69
Přílohy	71

1. Úvod

Ten, kdo se dnes chce problematikou daní z příjmu právnických osob zabývat, musí čerpat znalosti nejen ze samotného zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ale i z řady dalších navazujících obecně závazných předpisů, které objasňují právní podstatu vzniklých účetních případů.

Daň z příjmu právnických osob je daní poměrně mladou. Ve vztahu k ostatním daním bývá často označována jako královna daní. Daň z příjmu právnických osob je univerzální důchodovou daní, které podléhají všechny právnické osoby a která tvoří důležitou součást daňového systému ČR. Přesto se v poslední době vedou spory, zda je její existence vůbec nutná, neboť vlastníky právnických osob jsou v konečném důsledku vždy fyzické osoby. Z toho důvodu se nabízí představa tuto daň vypustit, zrušit a ponechat zdanění právnických osob na chvíli, kdy se tento příjem stane příjmem konečného vlastníka, tedy fyzické osoby. Tímto způsobem jsou dnes již zdaňovány příjmy veřejných obchodních společností, které se rozdělují jednotlivým společníkům před zdaněním.

Avšak existenci daně z příjmů právnických osob lze obhájit několika důvody. Výhodou je, že stanovit základ daně právnické osoby z výsledku hospodaření je jednodušší než stanovit základ daně u fyzické osoby, což umožňuje lepší kontrolu nad ní samou. Zdanění právnické osoby umožňuje mnohem dříve dopravit daň z příjmu do veřejného rozpočtu. V neposlední řadě má právnická osoba i své specifické cíle, které mohou být odlišné od cílů jejích vlastníků, a proto zdanění příjmů právnické osoby umožňuje ovlivňovat její chování společensky vhodným způsobem.

Z teoretického hlediska se zdá formulace zákona složitá a je požadováno zjednodušení, aby se poplatníkům usnadnila orientace ve způsobu stanovení jejich daňové povinnosti. Avšak snaha o jednoduchost a přehlednost není slučitelná ani s výjimkami, které se v daňovém právu nacházejí, ani s názorovými odlišnostmi jednotlivých expertních skupin. Pro řešení praktických problémů je proto třeba v řadě případů pospojovat více prvků dohromady.

2. Cíle daňové optimalizace

Optimalizace daňové povinnosti je definována jako snížení daňové povinnosti v souladu se zákonem. Nezapomeňme, že legální cestou je i využití mezer v legislativě. Každý daňový subjekt se snaží přirozeně minimalizovat svoji daňovou povinnost. Stát s tímto chováním počítá a snaží se ho využít k tomu, aby nasměroval aktivitu daňového subjektu žádoucím směrem. Proto zákon o daních z příjmů umožňuje významné daňové úspory. Avšak teorie a praxe se často míjejí, některá ustanovení nejsou zcela jednoznačná a jsou doplňována názory Ministerstva financí. Optimalizace daňové povinnosti pak může nabývat několika podob, které stát nejen předpokládá, ale i vítá. Avšak co je cílem daňové optimalizace?

Základním cílem je nezaplatit státu na daních více, než je nezbytně nutné a zároveň se vyvarovat chyb postižitelných při případné finanční kontrole příslušnými finančními úřady. Desítky příkladů demonstrují, že je možné legitimním způsobem daňovou povinnost snížit, tj. optimalizovat ji.

Dopady daňové optimalizace jsou v různých oblastech podnikové sféry různé. Snížení daňové povinnosti má jiný význam u velkých firem a zcela opačný u malých i středních firem. U velkých firem s vysokými obraty a zisky, za kterými stojí doslova „s karabáčem“ investoři, banky i burzy se daňová optimalizace provádí směrem vzhůru. Nižší daně a tedy vyšší zisk totiž znamenají vyšší dividendy, vyšší kurzy akcií a následně i celkový růst tržní hodnoty společnosti. U malých a středních firem je to opačně. Zde je tendence hospodářský výsledek, a tedy i daňové odvody optimalizovat směrem dolů až do té míry, aby prokazovali dostatečnou bonitu vůči bankám. Minimální daňová povinnost může mít za následek zvýšenou podnikatelskou aktivitu.

K daňové úspoře nejčastěji dochází snížením základu daně a následně i daně v rámci všech alternativních postupů stanovených zákonem. Důležitá kritéria pro optimalizaci daňové povinnosti je proto nutné si uvědomit právě v okamžiku stanovení daňového základu. Část daňových úspor má charakter odložené daně do budoucnosti, například prostřednictvím tvorby rezerv nebo zrychleným odpisováním majetku.

3. Současná právní úprava DPPO

Zákon o daních z příjmů je velmi rozsáhlý, nepřehledný a nejasný. Proto je v některých příkladech prospěšné vzít v úvahu názory zveřejněné Ministerstvem financí, především aktuální Pokyn č. D-300 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona o daních z příjmu. Při určení základu daně PO vychází Zákon o daních z příjmu ze základních principů, které jsou definovány podle ZDP k 1.1.2007 takto: [2]

- a) Poplatníci DPPO
- b) Zdaňovací období
- c) Předmět daně
- d) Osvobozené příjmy
- e) Základ daně
- f) Daň

3.1. Poplatníci DPPO [2]

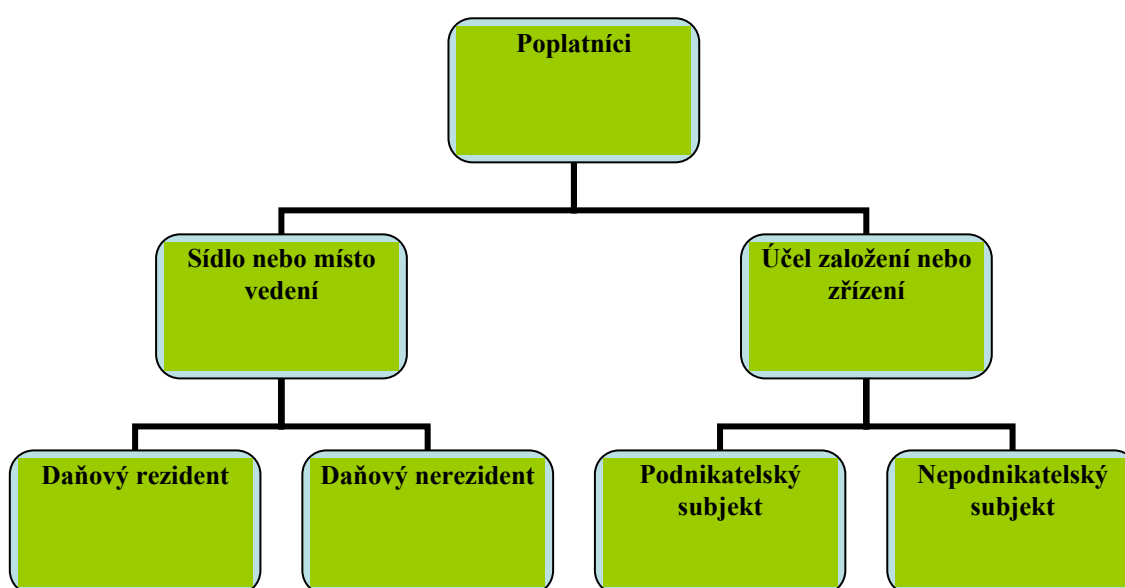
Z hlediska § 17 ZDP se za poplatníky daně z příjmu právnických osob považují osoby, které nejsou fyzickými osobami, a dále organizačními složky státu. Právnické osoby jsou obecně vymezeny v § 18 ObčZ a patří mezi ně zejména obchodní společnosti, družstva, občanská sdružení, politické strany a politická hnutí, zájmová sdružení právnických osob, obecně prospěšné společnosti, komory, nadace a nadační fondy, obce, příspěvkové organizace, církve a náboženské společnosti. Od daně z příjmu právnických osob je absolutně osvobozena Česká národní banka. Veřejná obchodní společnost je poplatníkem DPPO, který nemá povinnost podat daňové přiznání k DPPO, jelikož základ daně veřejné obchodní společnosti si rozdělují mezi sebe jednotliví společníci.

Pro účely zdanění a rozsahu daňové povinnosti jednotlivých poplatníků je podstatné odlišit, zda právnická osoba má na našem území sídlo či nikoliv. U poplatníků, kteří mají sídlo na území ČR (rezidenti), se daňová povinnost vztahuje na jejich celosvětové příjmy, tj. jak na příjmy plynoucí ze zdroje na území ČR, tak na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Poplatníci, kteří nemají na území ČR sídlo (nerezidenti), zdaňují v ČR pouze příjmy ze zdrojů na území ČR vymezené v § 22 ZDP. Avšak podle § 37

ZDP má před ZDP přednost příslušná mezinárodní smlouva o zamezení dvojího zdanění, již je ČR vázána.

Jiné kritérium rozlišuje poplatníky DPPO na podnikatelské a nepodnikatelské subjekty. Podnikatelské subjekty jsou založeny za účelem podnikání. Takové osoby podléhají DPPO veškerými příjmy z činnosti a z nakládání s majetkem. Nepodnikatelské subjekty nejsou založeny nebo zřízeny za účelem dosažení zisku. Podléhají DPPO v omezeném rozsahu.

Schéma č.1: Poplatníci daně z příjmu právnických osob

Pramen: [2]

3.2. Zdaňovací období [2]

Podle ust. § 17a ZDP se u právnických osob pro účely DPPO za zdaňovací období považují tato období:

- kalendářní rok;
- hospodářský rok;
- období od rozhodného den fúze nebo převodu jmění na společníka anebo rozdělení obchodní společnosti nebo družstva do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku, ve kterém byly fúze nebo převod jmění na společníka anebo rozdělení zapsány v obchodním rejstříku;

- účetní období, pokud je toto období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců;

3.3. Předmět daně [2]

Podle § 18 ZDP jsou předmětem DPPO příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Jde o příjmy peněžní, tak nepeněžní (§ 23 odst.6 ZDP). Předmětem DPPO nejsou:

- Příjmy získané zděděním nebo darováním nemovitosti nebo movité věci anebo majetkového práva;
- Příjmy získané nabytím akcií;
- Příjmy získané s vydáním pohledávky a s vydáním dalšího podílu v nepeněžní formě;
- Příjmy z vlastní činnosti Správy uložišť radioaktivních odpadů;
- Příjmy plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva, nebo z titulu smírného urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva.

Podle § 18 ZDP je u některých poplatníků vymezen předmět daně odlišně od ostatních poplatníků. Jde o příjmy vyplývající např. z posláni poplatníků a nejsou předmětem daně. Jde např. o neziskové subjekty, veřejné vysoké školy, Pozemkový fond poplatníka, zdravotní pojišťovny a další.

3.4. Osvobozené příjmy [2]

V § 19 ZDP zákonodárce z nejrůznějších důvodů některé příjmy osvobozuje od daně. Daňová povinnost u těchto příjmů tedy poplatníkům nevzniká.

3.5. Základ daně [2]

Pro zjištění základu daně se vychází z účetnictví vedeného podle zvláštního předpisu, pokud zvláštní předpis nebo ZDP nestanoví jinak nebo pokud nedochází ke krácení daňové povinnosti jiným způsobem. Konkrétně se u poplatníků, kteří vedou účetnictví vychází z výsledku hospodaření (zisk nebo ztráta), a to vždy bez vlivu Mezinárodních účetních standardů.

Základem daně je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování

jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období, upravený podle ZDP. Pro daňové účely se dále výsledek hospodaření dále upravuje podle § 23 odst. 3 ZDP o některé položky, a to snížením či zvýšením základu daně. Ačkoliv se transformace hospodářského výsledku na základ daně provádí z účetních podkladů, tyto úpravy jsou již tzv. „mimoúčetní“ operace.

Základ daně po úpravách a sníženích se zaokrouhluje na celé tisíce Kč dolů.

3.6. Daň [2]

U běžných podnikatelských subjektů mohou být jednotlivé neosvobozené příjmy zdaňovány jedním z následujících způsobů:

- v rámci obecného základu daně dle § 21 odst. 1 ZDP (od 1.1.2008 sazba 21%);
- v rámci základu daně vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně dle § 36 ZDP (sazba činí nejčastěji 15%);
- V rámci samostatného základu daně dle § 20b a § 21 odst. 3 ZDP (sazba činí 15 %).

4. Daň z příjmů se zaměřením na odčitatelné položky a slevy na dani

Ve smyslu ustanovení § 20 odst. 7 a 8 ZDP a § 34 ZDP patří mezi položky snižující základ daně a položky odčitatelné od základu daně:

- Odečet u neziskových subjektů;
- Odečet darů na obecně prospěšné účely;
- Odečet daňové ztráty;
- Odečet tzv. reinvestice, na něž vznikl nárok do roku 2004;
- Odečet na výchovu žáků;
- Odečet výdajů na projekty výzkumu a vývoje;
- Odečet z titulu uspokojení nároků oprávněných osob dle transformačního zákona č.42/1992 Sb.

Odčitatelnou položkou nelze kladný daňový základ proměnit na daňovou ztrátu.

4.1. Odečet u neziskových subjektů

Zákon zvyhodňuje tzv. neziskové subjekty. Podle § 18 odst. 3 ZDP jsou to poplatníci, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání. Tyto neziskové subjekty mohou ve smyslu § 20 odst. 7 ZDP snížit upravený základ daně až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč s tím, že činí-li toto 30 % snížení méně než 300 000 Kč, lze odečíst 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně. Z toho vyplývá, že neziskové subjekty v podstatě nezdaňují základ daně do částky 300 000 Kč. Konkrétně tedy neziskové subjekty odčítají od základu daně:

- částku vykázaného základu daně (při vykázáni ZD do 300 000 Kč);
- částku 300 000 Kč (pokud vykáží ZD od 300 000 Kč do 1 000 000 Kč, resp. pokud by vypočtené 30 % snížení činilo méně než 300 000 Kč);
- Částku ve výši 30 % ze ZD, maximálně však 1 000 000 Kč (pokud vykáží ZD vyšší než 1 000 000 Kč).

Podmínkou pro uplatnění tohoto snížení základu daně je však to, že prostředky získané takto dosaženou úsporou daňové povinnosti musí být použity ke krytí nákladů (výdajů) souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně

(například hlavní činnost provozovaná se ztrátou), a to ve třech bezprostředně po sobě následujících zdaňovacích obdobích. Úspora daňové povinnosti, kterou neziskový subjekt snížením získá, může začít používat ke krytí příslušných nákladů (výdajů) nejdříve po podání daňového přiznání, ve kterém své právo uplatní. Pokud neziskový subjekt ukončil svou činnost, nemůže už odečet uplatnit.

4.2. Odečet darů na obecně prospěšné účely

Podle § 20 odst. 8 ZDP lze od základu daně sníženého o odčitatelné položky podle § 34 ZDP odečíst hodnotu darů poskytnutých obcím, krajům, organizačním složkám státu, a právnickým osobám se sídlem na území ČR, jakož i právnickým osobám, které jsou pořadateli veřejných sbírek podle zvláštního zákona, a to na financování vědy a vzdělání, výzkumných a vývojových účelů, kultury, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, pokud hodnota daru činí alespoň 2 000 Kč.

- Hodnotu daru, který lze odečíst od základu daně podle § 20 odst. 8 ZDP, může poplatník uplatnit v tom zdaňovacím období, ve kterém byl dar prokazatelně poskytnut;
- U darovaného majetku je hodnotou daru nejvýše daňová zůstatková cena hmotného majetku nebo hodnota zachycená v účetnictví podle zvláštního právního předpisu u ostatního majetku;
- Podle § 20 odst.8 lze ze základu daně sníženého o odčitatelné položky (podle § 34) ZDP odečíst v úhrnu nejvýše 5 %. V případě poskytnutí darů vysokým školám a veřejným výzkumným institucím lze základ daně snížit nejvýše o dalších 5 %;
- Obdobně se postupuje u darů na financování odstraňování následků živelné pohromy, ke které došlo na území ČR;
- Je-li poplatník společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti, je součástí hodnoty darů, které lze odečíst od základu daně, i část odečtu hodnoty darů vztahujícího se k této společnosti;
- Odečet hodnoty darů nemohou uplatnit neziskové subjekty.

4.3. Odečet daňové ztráty

Podle § 34 odst. 1 ZDP může poplatník DPPO, který není obecně prospěšnou společností, v zásadě odečíst od základu daně daňovou ztrátu vzniklou a vyměřenou za předchozí období, a to maximálně v pěti bezprostředně následujících obdobích po vzniku této ztráty, resp. v sedmi bezprostředně následujících obdobích po vzniku této ztráty. Do 31.12.2003 platilo delší sedmileté období. To znamená, že ve zdaňovacím období 2006 můžeme uplatnit daňovou ztrátu vzniklou ve zdaňovacím období 1999. Za daňovou ztrátu se považuje rozdíl, o který výdaje (náklady) upravené podle § 23 ZDP převyšují příjmy upravené podle § 23 ZDP. Při správě daňové ztráty, při snižování daňové ztráty a při zvyšování daňové ztráty se postupuje obdobně jako v případě správy, zvyšování a snižování daňové povinnosti. Daňová ztráta se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Ve smyslu § 38 ZDP nelze odečítat od základu daně vyměřenou a neuplatněnou daňovou ztrátu:

- Došlo-li u poplatníka k podstatné změně ve složení osob, které se přímo účastní na kapitálu či kontrole a současně
- Pokud poplatník, u nějž k podstatné změně došlo, vytvořil v období, kdy došlo k podstatné změně (a v následujících obdobích, v nichž má být uplatněna daňová ztráta vzniklá za období před podstatnou změnou) méně než 80 % příjmů stejnou činností, jakou v rámci svého předmětu podnikání provozoval v období, za které byla daňová ztráta vyměřena.

Změnou ve složení osob se pro tyto účely rozumí změna společníků nebo změna na jejich podílu na kapitálu či kontrole poplatníka. Podstatnou změnou se vždy rozumí změny, které se v úhrnu týkají více než 25 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv nebo kterými získá společník nebo člen družstva rozhodující vliv. Zda došlo k podstatné změně se zjišťuje v období, za které má být daňová ztráta uplatněna, a to porovnáním tohoto období s obdobím, za něž byla daňová ztráta vyměřena. V období, za něž byla daňová ztráta vyměřena, je rozhodné složení osob, které se přímo zúčastní na kapitálu či kontrole k poslednímu dni tohoto období. V období, za něž má být daňová ztráta uplatněna, je rozhodný úhrn ve složení osob, které se přímo účastní na kapitálu či kontrole, v tomto období.

4.4. Doběh odečtu reinvestic, na něž vznikl nárok do roku 2004

V podmínkách do konce zdaňovacího období, které započalo v roce 2004, mohl vlastník a nebo nájemce v rámci finančního pronájmu s následnou koupí podle tehdejšího znění § 34 odst. 3 ZDP při pořízení nebo při prvním pronajmutí nového hmotného odečíst od základu daně 10 %, 15 %, popř. 20 % ze vstupní ceny příslušného HM. Pokud nebylo možné tento odečet uplatnit v roce, kdy nárok vznikl, z důvodu vykázání daňové ztráty nebo nedostatečného základu daně, umožňovalo tehdejší znění ust. § 34 odst. 7 ZDP uplatnit tento odpočet nebo jeho zbývající část v nejbližším zdaňovacím období, ve kterém bude základ daně vykázán. Tímto způsobem lze v návaznosti na přechodná ustanovení k zákonu č. 669/2004 Sb. tento nevyužitý nárok na odpočet reinvestic (vzniklý do roku 2004) uplatňovat i v letech dalších, pokud bude v těchto letech vykázán základ daně. Stejným způsobem bude podle dřívější právní úpravy posuzována v letech 2005 a dalších rovněž otázka zániku nároku na odpočet reinvestic, pokud by dle dřívější právní úpravy nárok na již uplatněný odpočet reinvestic zanikl.

4.5. Odečet na výchovu žáků

Ve smyslu § 34 odst. 3 ZDP si poplatník může odečíst od základu daně 30 % výdajů (nákladů) vynaložených podle § 24 odst.2 písm. j) bodu 3 na výuku žáků ve studijních a učebních oborech středních odborných učilišť a učebních oborech učilišť, které jsou součástí výchovně vzdělávací soustavy a tyto obory jsou uvedeny v obecně závazném právním předpisu vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři.

Od 1.1.2008 tato výhod propadá, proto není možné ji dále uplatnit v následujícím zdaňovacím období jako tomu bylo v předcházejících letech.

4.6. Odečet výdajů na projekty a výzkumu a vývoje

Podle § 34 odst. 4 a 5 ZDP lze od základu daně odečíst 100 % výdajů (nákladů), které poplatník vynaložil v daném zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání, při realizaci projektů výzkumu a vývoje, které mají podobu experimentálních či teoretických prací, projekčních či konstrukčních prací, výpočtů, návrhů technologií, výroby funkčního vzorku či prototypu produktu nebo jeho části a na certifikaci výsledků dosažených prostřednictvím projektů výzkumu a vývoje.

Pro uplatnění tohoto výpočtu je nutné respektovat tato omezení a podmínky:

- 1) Výdaje, z jejichž hodnoty se předmětný odpočet odvíjí, musí být evidovány odděleně od ostatních výdajů (nákladů) poplatníka. Pokud vynaložené výdaje (náklady) souvisejí s realizací projektů výzkumu a vývoje pouze z části, je možné od základů daně odečíst pouze tuto jejich část.
- 2) Výdaje, z jejichž hodnoty se předmětný odpočet odvíjí, musí být výdaji (náklady) vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů.
- 3) Výdaje, z jejichž hodnoty se předmětný odpočet odvíjí, musí splňovat charakteristiku nákladů na výzkum a vývoj dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, tj. v každém projektu musí být obsažen prokazatelný prvek novosti (předmětem projektu nemůže být pouhá inovace s využitím běžně dostupných znalostí, ale v projektu musí být přítomen konkrétní ocenitelný prvek novosti).
- 4) Pro účely uplatnění tohoto odpočtu je nutné zpracovat projekt, ve kterém poplatník před zahájením řešení projektu výzkumu a vývoje vymezí svou činnost ve výzkumu a vývoji.
- 5) Nelze-li uplatnit odpočet v roce, kdy nárok na odpočet vznikl z důvodu, že poplatník vykázal daňovou ztrátu nebo základ daně nižší než nárokový odpočet, lze odpočet nebo jeho zbývající část uplatnit v nejbližším zdaňovacím období, ve kterém poplatník vykáže základ daně, nejvýše však ve třech zdaňovacích obdobích bezprostředně po zdaňovacím období, ve kterém nárok na odpočet vznikl.
- 6) Tento odpočet nelze uplatnit na:
  - služby;
  - nehmotné výsledky výzkumu a vývoje pořízené od jiných osob s výjimkou výdajů (nákladů) vynaložených za účelem certifikace výsledků výzkumu a vývoje;
  - na licenční poplatky;
  - na ty výdaje (náklady), na které již byla i jen z části poskytnuta podpora z veřejných zdrojů.

Také tato možnost snížení základu daně je zachována, i když bychom nevykázali kladný základ daně, uplatníme ji podle § 34 odst. 6 ZDP až v nejbližším zdaňovacím období, v němž vykážeme dostatečný základ daně, nejvýše však ve třech bezprostředně následujících.

4.7. Odčitatelná položka z titulu uspokojování nároků oprávněných osob dle transformačního zákona

Podle § 34 odst. 10 ZDP je možnost snížení základu daně pro:

- povinné osoby, které vypořádali oprávněným osobám jejich majetkový podíl;
- postupníky pohledávek na vypořádání majetkového podílu, kteří uhradili oprávněným osobám kupní cenu za postoupení pohledávek.

Povinné osoby (transformovaná družstva, spotřební družstva, bytová a jiná družstva) mohou od základu daně odečíst 50 % částky, kterou vypořádaly v peněžní, případně nepeněžní formě v období 1993 až 2005 oprávněným osobám jejich majetkový podíl. Výše odčitatelné položky se bude odvíjet od částky závazku vůči oprávněným osobám, který byl v uvedených letech skutečně uhrazen.

Postupníci (kupující - fyzické nebo právnické osoby, které nabyly pohledávky oprávněných osob) mohou od základu daně odečíst 50 % částky, kterou v období 1993 až 2005 uhradili oprávněným osobám za postoupení jejich pohledávky na vypořádání majetkového podílu. Výše odčitatelné položky se bude opět odvíjet od částky skutečně uhrazené kupní ceny za postoupené pohledávky.

Odpočet lze uplatnit po dobu 5 let počínaje zdaňovacím obdobím 2005.

4.8. Slevy na dani

Podle § 35, § 35a a § 35b ZDP může poplatník uplatnit tyto druhy slev na dani:

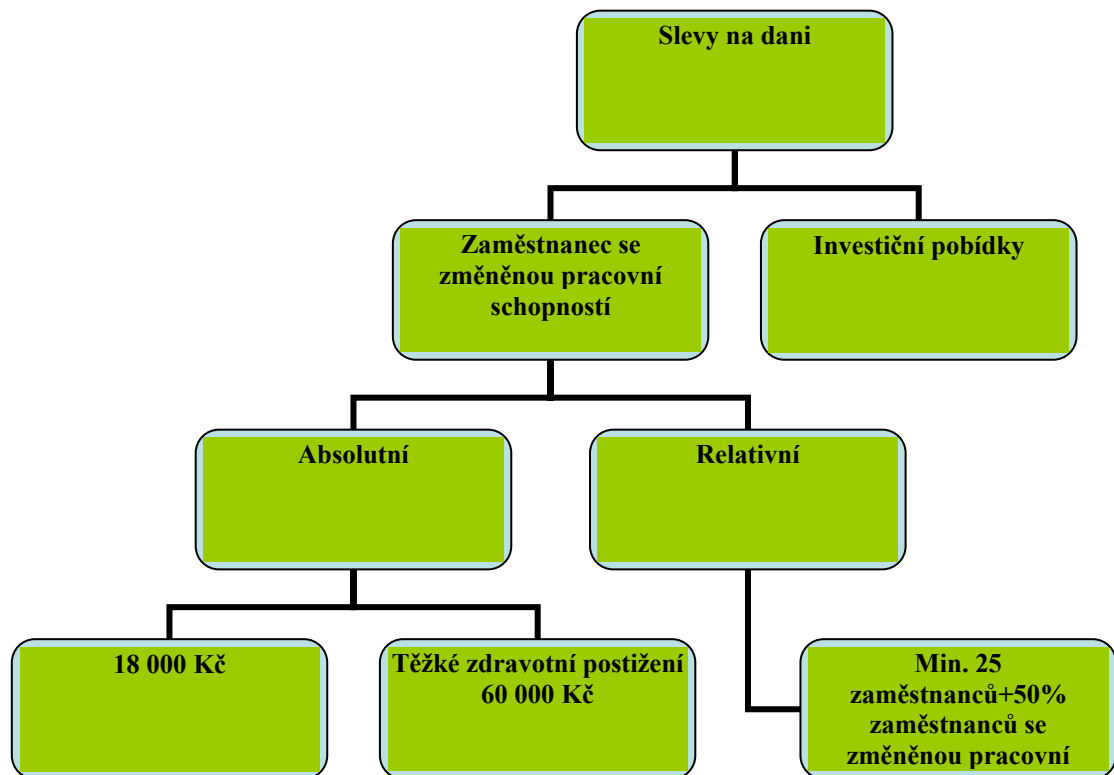
- Sleva na dani pro všechny poplatníky DPPO, kteří zaměstnávají zaměstnance se zdravotním postižením – daň se těmto poplatníkům snižuje o částku 18 000 Kč za každého zaměstnance se změněnou pracovní schopností a o částku 60 000 Kč za každého zaměstnance se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním

postižením (pro uplatnění těchto slev na dani je vždy rozhodný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením a zaměstnanců s těžším zdravotním postižením vypočtený podle § 35 odst. 2 ZDP.

- Sleva na dani pro poplatníky DPPO, kteří zaměstnávají nejméně 25 zaměstnanců, u nichž podíl zaměstnanců se zdravotním postižením činí více než 50 % průměrného přepočteného počtu zaměstnanců – daň se těmto poplatníkům snižuje o polovinu.
- Slevy na dani pro poplatníky s příslibem investiční pobídky podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách. Tito poplatníci DPPO využívají za podmínek uvedených v § 35a nebo § 35b ZDP po dobu deseti let tzv. „daňové prázdniny“ v podobě toho, že mohou uplatnit slevu na dani ve výši součinu obecné sazby daně a základu daně sníženého o položky podle § 34 a § 20 odst. 8 ZDP a sníženého o rozdíl, o který úrokové příjmy zahrnované do základu daně převyšují s nimi související výdaje (náklady).

Od 1.1.2008 mohou povinné subjekty dle zákona č. 218/2005 Sb. uplatnit slevu na dani na nákup nebo technické zhodnocení registrační pokladny. Poplatníkům, kteří provozují registrační pokladnu podle zvláštního právního předpisu, se daň za zdaňovací období, ve kterém tuto registrační pokladnu pořídili, snižuje o polovinu její pořizovací ceny, maximálně však o 8 000 Kč na jednu pokladnu. Poplatníkům, kteří provedli technické zhodnocení jimi dosud používané pokladny, se daň za zdaňovací období, ve kterém bylo technické zhodnocení dokončeno, snižuje o 30 % hodnoty technického zhodnocení, maximálně však o 4 000 Kč na jednu pokladnu. Nelze-li tuto slevu uplatnit v roce, kdy nárok na slevu vznikl z důvodu, že poplatník vykázal daňovou ztrátu nebo daň nižší než je tato sleva, lze slevu nebo její zbývající část uplatnit v nejbližším zdaňovacím období, ve kterém poplatník vykáže daň, nejvýše však ve třech zdaňovacích období bezprostředně následujících po zdaňovacím období, ve kterém nárok na slevu vznikl.

Schéma č. 2: Slevy na dani

Pramen: [1]

5. Metodika zpracování jednotlivých variant daňové optimalizace

5.1. Určení daňové povinnosti PO

Součástí předmětu daně právnické osoby jsou veškeré příjmy, které vstupují do obecného základu daně. Jeho součástí nejsou položky zařazené do samostatného základu daně, který obsahuje u běžných podnikatelských subjektů podle § 20b vyjmenované příjmy ze zahraničí (například dividendy, podíly na zisku) zdaňované zvláštní sazbou daně.

Základem pro zjištění daně z příjmu právnické osoby je výsledek hospodaření, základ daně právnické osoby je tedy odvozen z účetnictví. Účetní výsledek hospodaření je teprve začátek, neboť tyto účetní údaje musí dále projít mnoha úpravami. Pravidla pro tyto případy jsou stanoveny v zákoně o dani z příjmu.

Z uvedeného vyplývá, že ze základu daně vyloučíme příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy osvobozené od daně a příjmy nezahrnované do základu daně. Mezi poslední zmiňované patří například již zmíněný samostatný základ daně nebo příjmy zdaněné dříve v minulosti.

Následuje úprava základu daně o položky uvedené v § 24 a § 25 ZDP a to následovně:

- **ZD se zvýší**, neuznáme-li některou nákladovou (výdajovou) položku (například reprezentace);
- **ZD se sníží**, uznáme-li daňový náklad, který není v daném zdaňovacím období v účetnictví zachycen (například úhrada závazku, který byl zúčtován do nákladů daňově neúčinných v předchozím období, daň z převodu nemovitostí atd.).

V této souvislosti zaměstnavatelé nejvíce využívají možnosti snížit základ daně prostřednictvím příspěvku zaměstnancům na stravování, na dopravu do zaměstnání, na penzijní připojištění a životní pojištění. Od 1.1.2008 budou v režimu daňově uznatelných nákladů vyčleněny náklady na dopravu do zaměstnání, na příspěvek na penzijní připojištění a životní pojištění nebo příspěvek na ubytování. Tyto náklady budou daňově účinné pouze v případě, že budou zakotveny v kolektivní nebo pracovní smlouvě, případně ve vnitřní směrnici.

Po těchto úpravách je nutné základ daně z příjmů zvýšit o nepeněžní příjmy. Ty představují výnosy (příjmy) poplatníka vedoucího účetnictví, které nejsou zachyceny v účetním výsledku a tedy ani v daňovém základu. Příkladem může být technické zhodnocení provedené nájemcem.

Takto neoprávněné zkrácení výnosů a tedy i základu daně se může týkat i sjednaného ocenění. V optimálním případě by mělo platit, že cena byla sjednána mezi spojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek. Hrozí zde však riziko, že mezi skutečnou cenou a cenou obvyklou (sjednanou) bude značný rozdíl. Jestliže tento rozdíl nebude poplatníkem dostatečně zdůvodněn, správce daně je oprávněn základ daně zvýšit. Smyslem tohoto ustanovení je, aby poplatník vykázal základ daně objektivní a nebyl zkreslený zvýšením či snížením částek ze vzájemných vztahů mezi tzv. osobami spojenými, které vytvořily právní vztah za účelem snížení základu daňové ztráty.

V neposlední řadě by poplatník neměl přehlédnout další úpravy základu daně, zejména podle § 23 odst.3, kde se nabízí opět možnost zvýšení či snížení základu daně.

Tabulka č. 1: Obecný základ daně

Základ daně z účetnictví = výsledek hospodaření	*
Příjem není předmětem daně	-
Příjmy osvobozeny od daně	-
Příjmy nezahrnované do ZD	+
Daňově neuznatelné náklady § 24	+
Daňově uznatelné náklady § 25	-
Nepeněžní příjmy	+
Cena obvyklá	+
Zdaněno srážkovou daní	-
Úprava ZD podle § 23 odst. 3	+/-
Obecný základ daně	*

Pramen: [2]

Takto zjištěný základ daně se může považovat pouze za obecný základ daně, kdy po vynásobení sazbou daně 24 % bychom dostali daňovou povinnost. Avšak dobrat se správných údajů pro výpočet optimální daňové povinnosti není tak zcela jednoduché. Vedle běžných provozních operací může existovat mnoho dalších účetních případů, které mohou mít dopad na výši základu daně a daňové povinnosti. Právě nyní nastává okamžik pro uplatnění prvků optimalizace.

5.2. Jednotlivé varianty daňové optimalizace

Poplatník daně z příjmu právnických osob má k dispozici poměrně mnoho variant optimalizace daňové povinnosti. Po úpravě hospodářského výsledku může v první řadě realizovat optimalizaci daňové povinnosti především pomocí odčitatelných položek a slev na dani. Tyto položky, jak již bylo řečeno, snižují základ daně, tj. daňovou povinnost. Záleží však na poplatníkovi, jak využije nabízejících se výhod, jakým způsobem a v jakém časovém sledu zmíněné položky uplatní. Stačí pouze vybrat ten správný způsob.

Uvedeme několik konkrétních případů, kdy je možné optimalizovat daňovou povinnost ze strany poplatníka s využitím zmíněných prvků daňové optimalizace.

Tabulka č. 2: Optimalizace daňové povinnosti

Obecný základ daně	*
Daňová ztráta	-
(Reinvestice)	-
Učni	-
Věda a výzkum	-
Restituce	-
Upravený základ daně	*
Dary	-
Základ daně	*
Daň	*
Slevy na dani	-
Daň po slevách	*

Pramen: [2]

5.2.1. Daňová ztráta

V rámci uvedeného období může právnická osoba uplatnit daňovou ztrátu celou nebo po libovolných částech v tom zdaňovacím období, ve kterém je pro ni nejvýhodnější pro optimalizaci základu daně. Díky možnosti odpočtu daňové ztráty je omezeno podnikatelské riziko, neboť stát se prostřednictvím odpočtu daňové ztráty podílí na jejím uhrazení. Poplatník si rozhoduje sám, jakou částku daňové ztráty a z jakého období uplatní.

5.2.2. Dary na veřejně prospěšné účely

Dary na veřejně prospěšné účely i vymezení subjektů, kterým lze dary poskytovat jsou definovány v ZDP. O tyto dary se snižuje základ daně již redukováný o daňovou ztrátu, reinvestiční odpočet a odpočet na výchovu žáků.

5.2.3. Doběh odečtu reinvestic, na nějž vznikl nárok do roku 2004

Reinvestiční odčitatelná položka má daňově zvýhodnit pořízení některého hmotného majetku, který lze odepisovat. Poplatník může dodatečně snížit základ daně v období 2006 pouze v případě, že nemohl využít odpočet reinvestice do 31.12.2004, jak již bylo zmíněno výše, a následně ho nemohl využít z určitých důvodů ani v období 2005.

5.2.4. Učni

Tento odpočet představuje jasnou preferenci státu, tj. důraz na výchovu budoucí generace. Jestliže základ daně nestačí k uplatnění odpočtu části výdajů na výuku učňů, může si poplatník tento nárok převést do následujícího zdaňovacího období. V následujícím příkladu je zakomponován pro větší představu i reinvestiční odpočet.

5.2.5. Sleva na dani

Po provedených úpravách zjistíme výši daně. Pokud máme k dispozici slevy na dani podle § 35 ZDP, můžeme je nyní uplatnit a nemusíme hradit daň celou. Již víme, že existuje sleva z důvodů zaměstnávání handicapovaných spoluobčanů a investiční pobídky. Běžní poplatníci daně z příjmů často uplatňují pouze první zmíněnou slevu.

Další slevou na dani jsou registrační pokladny, ačkoliv účinnost zákona o registračních pokladnách byla odsunuta až na 1. leden 2008.

V předchozí části jsme vyčerpali možnosti snížení základu daně pomocí odčitatelných položek a slev na dani. Nyní uvedeme několik dalších „daňových typů“, zaměřené na optimalizaci daňové povinnosti zejména z hlediska nákladů, majetku a s tím souvisejících odpisů, rezerv a opravných položek.

5.2.6. Nedaňové náklady

Základní pravidla daňově neúčinných nákladů jsou vymezeny v §§ 24 a 25 ZDP. V § 24 odst. 2 písm. zc) je výslovně uvedeno, že výdaje (náklady), které nejsou podle § 25 uznány, je možné akceptovat, a to jen do výše příjmů. Dále je podmínkou, že příjmy ovlivnily výsledek hospodaření ve stejném zdaňovacím období nebo ve zdaňovacích obdobích předcházejících. Avšak posuzování jednotlivých titulů je někdy velmi složité. Uveďme dva typy:

- Za prvé, v § 25 ZDP uvedený nedaňový náklad může být ve skutečnosti daňovým;
- Za druhé se jedná o problém s uznáním položek podmínkou „zaplacení“ uvedené v § 24 odst. 2 písmeno ch. Zákon uvádí celou řadu nákladů, které nemohou být uznány v jednom období a dojde k úhradě, a tedy i k uznání, v období jiném. Jde například o daň z nemovitostí, daň z převodu nemovitostí, sankce, zákonné pojistné, některé úroky a jiné. Jedná se o dodatečný daňový náklad, i když v tomto období účetní jednotka o nákladu už neúčtuje.

5.2.7. Majetek - odpisy

Důležitou kategorií z hlediska základu daně z příjmu je hmotný majetek, neboť s ním bezprostředně souvisí pravidla jeho odpisování. A právě odpisování patří mezi významné nákladové položky u většiny poplatníků. Pravidla pro daňové odpisy jsou uvedeny v §§ 26 - 33 ZDP. Nabízí se zde možnost jak „rychlejších“, tak i „pomalejších“ odpisů. Oba zmíněné případy představují metody optimalizace daňové povinnosti.

5.2.8. Optimalizace daňové povinnosti pomocí vyšších daňových odpisů

Od roku 2005 se nabízí možnost, jsme-li prvními vlastníky hmotného majetku, v prvním roce odepisování uplatnit vyšší odpisy. Rozhodnutí o odpisování záleží na poplatníkovi, nesmí však zvolený způsob odpisování dodatečně měnit.

5.2.9. Optimalizace daňové povinnosti pomocí nižších daňových odpisů

Poplatník má vedle práva výběru odepisování možnost pro rovnoměrné odpisy uplatnit podle § 31 odst. 7 i) odpisy nižší než maximální, tedy zvýšit základ daně.

5.3.5. Optimalizace daňové povinnosti pomocí přerušování odpisování

Podle § 26 odst. 8 lze uplatnit variantu optimalizace tzv. „přerušování odpisování“, neboť daňové odpisování představuje právo, nikoliv povinnost odpisovat. V tomto případě se daňový odpis hmotného nebo nehmotného majetku v daném zdaňovacím období neuplatní a přesune se do následujícího období. Poplatník se rozhoduje pro neuplatnění odpisu právě tehdy, kdy by plné uplatnění odpisu vedlo k daňové ztrátě nebo by nedovolilo uplatnit odpočty od základu daně a slevy na dani v plné výši.

5.3.6. Rezervy

Zákonné rezervy jsou vymezeny v § 7 Zákona o rezervách a představují daňovou položkou, tj. snižují základ daně. Rezerva je tvořena na opravy dlouhodobého majetku, jehož doba odepisování je pět a více let (tzn. Odpisová skupina 2. a vyšší). Je stanovena maximální doba tvorby zákonné rezervy – 3, 6, 8 a 10 zdaňovacích období podle jednotlivých odpisových skupin. Čerpání rezervy nastává v plánovaném roce opravy, pokud nebyla oprava zahájena, v období následujícím. Pro tvorbu zákonných rezerv není podmínkou vést účetnictví, stačí varianta paušálních výdajů.

Rezerva je tvořena na plánovanou opravu, proto je čerpána pouze za stanovených podmínek a toto čerpání logicky představuje zvýšení základu daně. V daňových nákladech je ovšem částka opravy, proto je zřejmé, že tvorba zákonné rezervy představuje výraznou daňovou výhodu v časovém posunu daňové povinnosti.

5.3.7. Pohledávky v základu daně a opravné položky

Pohledávky jsou u účtujících poplatníků zahrnuty zpravidla do výnosů, tedy i výsledku hospodaření a tím i do základu daně. Nejsou-li uhrazeny či není předpoklad, že budou úspěšně vymahatelné, nastává situace, kdy poplatník zdaňuje nereálné příjmy. Řešením je zahrnutí hodnoty pohledávek do daňových nákladů prostřednictvím opravných položek. Právo tvořit zákonné opravné položky mají poplatníci v souladu se zákonem o rezervách. Tvorba zákonných opravných položek představuje obdobně jako u rezerv snížení základu daně. Týká se však pouze pohledávek, které po zaúčtování

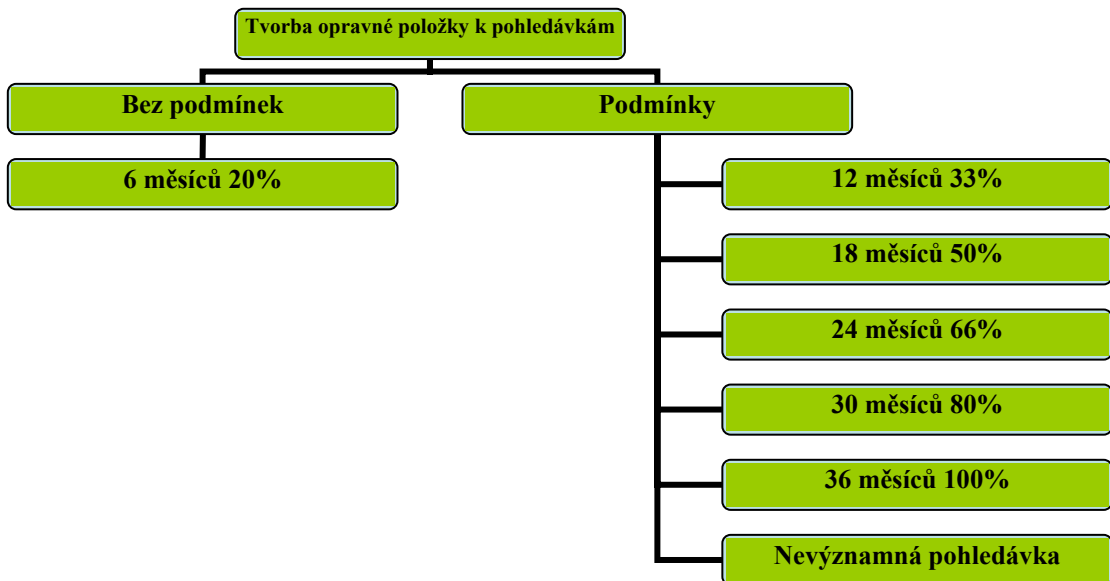
představují zdanitelný příjem, tzn. jsou součástí daňového základu. Dodatečně je tak zohledněna skutečnost, že dlužník nesplnil svůj závazek.

Další výhoda vytvořené opravné položky se naskytne, pokud se provádí odpis pohledávky nebo její postoupení. Řeší se zde se uznání neuhrazené části odpisované pohledávky. Podle zákona o rezervách tvoříme zákonné opravné položky k pohledávkám za dlužníky v konkurzním a vyrovnávacím řízení (20 %), k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. prosinci 1994, k pohledávkám z titulu ručení za celní dluh a tzv. nevýznamným pohledávkám (100 %). K tzv. nevýznamným pohledávkám existuje od roku 2006 za určitých podmínek možnost tvořit opravné položky ve 100 % výši. Pokud zákon o rezervách takovou možnost nabídne, snížíme základ daně o celou hodnotu pohledávky. Podmínkou je, že rozvahová hodnota pohledávky bez příslušenství v okamžiku jejího vzniku nepřesáhla částku 30 000 Kč, je po splatnosti více než 12 měsíců a ke dni tvorby nepřesahuje celková hodnota pohledávek vzniklých vůči témuž dlužníkovi, u kterých se uplatňuje postup podle § 8 ZDP, částku 30 000 Kč.

Po novele zákona k 1.1.2008 se daňově uznatelné opravné položky k pohledávkám (20 % rozvahové hodnoty pohledávky) budou moci tvořit pouze u pohledávek s rozvahovou hodnotou do 200 000 Kč. Opravné položky vytvořené dříve tímto ustanovením nebudou dotčeny.

Analytická evidence se provádí zvlášť pro tvorbu a čerpání opravných položek, a také pro nevýznamné pohledávky, respektive pro jejich opravné položky.

Schéma č.3: Tvorba opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31.12.1994

Pramen: [1]

6. Zpracování dat konkrétního podniku

Vzorová společnost Dřevooptima, spol. s.r.o. se nachází ve středních Čechách a zabývá se výrobní činností. Předmět podnikání je definován jako dřevovýroba, pilařská, truhlářská a tesařská výroba, výroba obalů nábytku a polotovarů pro výrobu nábytku, doplňková kovovýroba a zpracování umělých hmot. V současné době se společnost specializuje spíše na zhotovování oken a dveří. Doplnující produkcí je výroba a montáž betonových nebo ocelových schodů, vestavěných skříní, obkládacích stěn a botníků v identickém provedení vnitřních dveří. Od roku 2000 sídlí společnost v nových výrobních prostorech, které jsou vybaveny moderními technologiemi včetně lakovny.

Číselné údaje zjištěné z výkaznictví společnosti, kterými se budu v následujících kapitolách zabývat, jsou upraveny jednoduchým algoritmem z důvodu nezveřejnění přesných údajů společnosti.

Společnost Dřevooptima s.r.o.:

- vznikla zápisem do obchodního rejstříku dne 4.6.1991 a je plátcem DPH;
- má 3 společníky (podnikající 3 fyzické osoby), které se na čistém obchodním majetku společnosti podílejí následujícími díly:

Společník Pavel	33,72 %
Společník Luboš	33,72 %
Společník Jaroslav	32,56 %

- účetním i zdaňovacím obdobím společnosti je kalendářní rok;
- během uplynulého účetního období nedošlo k zásadním změnám v účetní jednotce;
- účetní jednotka nemá v žádné jiné společnosti podíl na základním jmění;
- průměrný počet zaměstnanců v roce 2007 byl 16, z toho jsou tři řídicí pracovníci;
- společnost během roku zaměstnává 2 učně;
- společnost k podnikání používá firemní vozidla: 3 osobní vozidla, 1 nákladní vozidlo.

Účetní metody a obecné zásady:

- Způsob ocenění: zásoby byly oceněny pořizovacími cenami, hmotný majetek byl též oceněn pořizovacími cenami;
- Odpisový plán: Odpisový plán pro rok 2007 byl sestaven tak, aby účetní odpisy byly totožné s daňovými.

Doplňující údaje k výkazu zisku a ztrát:

- Účetní jednotka vykazuje k 31.12.2007 závazky a pohledávky z obchodního styku;
- V účetním období nebyly vytvářeny žádné rezervy a opravné položky;
- Veškerý majetek pořízen kombinací vlastního financování a leasingu;
- Společnost vykazuje daňovou ztrátu z roku 2001 ve výši 66 663,- Kč a daňovou ztrátu z roku 2002 ve výši 20 215,- Kč;
- výsledek hospodaření před zdaněním za rok 2007 přebíraný na řádku 10 DaP k DPPO činil 54 414,12 Kč;
- Vzhledem k tomu, že společnost má účetní odpisy na úrovni daňových, nevytváří žádné rezervy ani opravné položky, nevzniká jí žádný rozdíl mezi účetním a daňovým systémem, a proto neúčtuje o odložené dani. Jediným prvkem, který by mohl sloužit pro účely budoucí pohledávky a tedy i odložené daně, je daňová ztráta z minulých let. Odložená daň je však spíše účetní problém. Z daňového hlediska by představovala snížení daňového základu v budoucnu, tedy odloženou daňovou pohledávku;
- daň z příjmu právnických osob za rok 2007 byla uhrazena ve výši 0 Kč.

Pro určení základu daně a daňové povinnosti za zdaňovací období 2007 vycházíme z účetní závěrky za rok 2007 a dalších údajů o nákladech a výnosech. Daňovou povinnost však nelze sestavit bez doplňujících informací, které se týkají činnosti účetní jednotky.

6.1. Výdaje společnosti v roce 2007

Tabulka č. 3: Účetní náklady (výdaje) společnosti za rok 2007

Titul	„účetní“	„nedaňové“
501 Spotřeba materiálu	6 861 579,30	
501.100 Zásoby	- 26 888,00	
501.200 Spotřeba	6 261 911,70	
501.300 Režie	245 463,60	
501.310 Režie nástroje	240 433,60	
501.320 Režie brusivo	5 030,00	
501.500 DHIM	89 146,80	
501.600 Ochranné pomůcky	26 234,20	
501.700 Uhlí, piliny	20 247,40	
502 Spotřeba energie	118 433,60	
502.100 Elektrická energie	118 433,60	
503 Spotřeba pohonných hmot	184 436,30	
503.100 Felicie 1	29 282,70	
503.200 Ford	77 543,20	
503.300 Forman	24 548,70	
503.400 Felicie 2	53 061,70	
510 Služby	56 490,23	
510.100 Doprava jednicová	19 103,08	
510.200 Služby jednicové	37 387,15	
511 Opravy a udržování	168 978,85	
511.100 Oprava budov	16 469,64	
511.200 Opravy firemních vozidel	72 563,54	
511.300 Opravy - stroje	77 499,95	
511.400 Opravy ostatní	2 445,72	
518 Ostatní služby	747 810,49	
518.100 Ostatní služby	182 332,37	
518.200 Dopravné režijní	36 759,75	

518.300 <i>Nájem</i>	17 753,50	
518.400 <i>Telefony, poštovné</i>	105 889,91	
518.500 <i>Leasing</i>	50 874,96	
518.600 <i>Ostraha</i>	31 000,00	
518.700 <i>Ekonomické služby</i>	323 200,00	
521 Mzdové náklady	1 951 684,00	
521.100 <i>Mzdové náklady</i>	1 951 684,00	
522 Příjmy společníků	627 334,00	
522.100 <i>Příjmy společníků</i>	627 334,00	
524 Zákonné pojištění	902 679,00	
524.100 <i>Sociální pojištění</i>	670 550,00	
524.200 <i>Zdravotní pojištění</i>	232 129,00	
527 Zákonné sociální náklady	14 027,70	
527.100 <i>Zákonné sociální náklady - stravné</i>	14 027,70	
531 Silniční daň	10 800,00	
531.100 <i>Silniční daň</i>	10 800,00	
532 Daň z nemovitostí	10 194,00	
532.100 <i>Daň z nemovitostí</i>	10 194,00	
542 Prodej materiálu	13 060,38	
542.100 <i>Prodej materiálu</i>	13 060,38	
543 Dary	4 000,00	4 000,00
543.100 <i>Dary na veřejně prospěšné účely</i>	4 000,00	
545 Pokuty a penále	3 000,00	
545.100 <i>Ostatní pokuty a penále FÚ</i>	3 000,00	3 000,00
548 Ostatní provozní náklady	28 646,64	
548.100 <i>Ostatní provozní náklady</i>	21 194,69	
548.200 <i>Ostatní provozní náklady</i>	7 451,95	7 451,95
551 Odpisy	247 817,00	
551.100 <i>Odpisy</i>	247 817,00	
563 Kurzové ztráty	49,43	
563.100 <i>Kurzové ztráty</i>	49,43	
568 Ostatní finanční náklady	81 791,50	

568.100 Ostatní finanční náklady	81 791,50	
Celkem účetní náklady	12 032 812,42	

Pramen: Účetní závěrka společnosti Dřevooptima, spol. s.r.o.

Účtová skupina 50 Spotřebované nákupy

Z účtu 502 Spotřeba energie a z účtu 503 Spotřeba pohonných hmot jasně vyplývá, že se jedná o daňově uznatelné náklady. Avšak z účtu 501 Spotřeba materiálu to zcela zřejmé není. Mohly by se zde vyskytovat například reklamní předměty. Proto byla provedena krátká analýza pohledem do hlavní knihy a účetního deníku, zda se skutečně jedná o daňově účinné položky. Bylo zjištěno, že se jedná především o drobné řemeslnické nástroje, PC, kancelářské a hygienické potřeby. Analýza tedy pro rok 2007 vyloučila existenci reklamních předmětů.

Účtová skupina 51 Služby

Zde se mohou u účtu 511.300 Opravy-stroje vyskytnout pochybnosti o nákladech vynaložených na opravy a udržování, zda se ve skutečnosti nejedná o technické zhodnocení. Bylo zkontrolováno, že tyto náklady se skutečně týkají běžných oprav a údržby u několika jednotlivých zařízení.

Účtová skupina 52 Osobní náklady

V této účtové skupině se mohou objevit nedaňové náklady související zejména se zaměstnaneckými výhodami, využívající účet 528 Ostatní sociální náklady. Společnost však tyto výhody neposkytuje, hradí pouze zákonné sociální náklady - stravné do 50 % limitu. Dále se v této skupině někdy přehlíží, že nelze automaticky uznávat zákonné pojistné. Pro jeho uznání je nutné, aby bylo uhrazeno do konce měsíce následujícího po zdaňovacím období. Společnost uhradila toto pojištění 31.12.2007, tedy za daňově účinný ho uznat lze.

Účtová skupina 53 Daně a poplatky

Pro uznání daní jako daňového nákladu platí zvláštní pravidla uvedená především v § 24 odst. 2ch) ZDP. Bez problému bývá uznána silniční daň, ale u daně z nemovitostí i

u daně z převodu nemovitostí je nutné, aby byly uhrazeny. Společnost uhradila daň z nemovitosti 22.5.2007 a 22.11.2007.

Účtová skupina 54 Jiné provozní náklady

Při posuzování daňových nákladů bývá tato účtová skupina často nejsložitější část, neboť obsahuje několik absolutně odlišných oblastí. Účet 542 Prodej materiálu žádné pochybnosti o daňových nákladech nepřináší. První za zmínku stojí účet 543 Dary, kde je částka samozřejmě nedaňová. Zároveň se však jedná o odčitatelnou položku, neboť jde o příspěvek obci na opravu místního kostela, a proto ji lze podle § 20 odst.8 použít na snížení základu daně. Účet 545 Ostatní pokuty a penále nelze uznat daňovým nákladem, neboť tím jsou pouze zaplacené smluvní sankce. 548.200 Ostatní provozní náklady představují výdaje na osobní potřebu poplatníka.

Účtová skupina 55 Odpisy, rezervy, KNPO, opravné položky

V této účtové skupině se zpravidla objevují odpisy a rezervy. Společnost však rezervy v roce 2007 nevytvářela. Účetní odpisy uvažuje na úrovni odpisů daňových, tudíž mezi nimi nevzniká žádný rozdíl a tak neuvažujeme o nedaňových položkách.

Účtová skupina 56 Finanční náklady

Zde se vyskytují položky, které nevyžadují zvláštní daňové posouzení. Jak účet 563 Kursové ztráty, tak i účet 568 Ostatní finanční náklady, který je tvořen převážně náklady na bankovní poplatky, dálniční známky a náklady na rozpuštění účtu 381 Náklady příštího období, jsou bezproblémové.

6.2. Příjmy společnosti v roce 2007

Tabulka č. 4: Účetní výnosy společnosti za rok 2006

Titul	„účetní“	„nedaňové“
601 Tržby za vlastní výroby	11 218 150,35	
<i>601.100 Tržby za vlastní výroby</i>	10 958 150,35	
602 Tržby z prodeje služeb	12 191,19	
<i>602.100 Tržby z prodeje služeb</i>	12 191,19	
611 Nedokončená výroby	834 760,00	
<i>611.100 Nedokončená výroby</i>	834 760,00	
642 Prodej materiálu	12 906,36	
<i>642.100 Prodej materiálu</i>	12 906,36	
648 Ostatní provozní výnosy	9 152,82	
<i>648.100 Ostatní provozní výnosy</i>	9 152,82	
662 Úroky	65,82	
<i>662 Úroky</i>	65,82	
Celkem účetní výnosy	12 087 226,54	

Pramen: Účetní závěrka společnosti Dřevooptima, spol s.r.o.

Možností vyloučit výnosy z obecného základu daně není mnoho. Společnost žádné nedaňové příjmy neeviduje. Bez zmínky mohou zůstat účty 601 Tržby za vlastní výroby, 602 Tržby z prodeje služeb, 611 Nedokončená výroba a 642 Prodej materiálu. Účet 648 Ostatní provozní výnosy eviduje zaokrouhlení přijatých faktur a platby zaměstnanců za obědy. Účet 662 Úroky představuje úroky na bankovním účtu.

6.3. Daňová povinnost společnosti v roce 2007

V této podkapitole je nastíněn způsob, jakým společnost určila daňovou povinnost za zdaňovací období 2007. Prvním krokem k určení daňové povinnosti je úprava účetního výsledku hospodaření společnosti na obecný základ daně.

Tabulka č. 5: Obecný základ daně společnosti Dřevooptima, spol. s.r.o.

Základ daně z účetnictví = výsledek hospodaření	54 414,12 Kč
Příjem není předmětem daně	-
Příjmy osvobozeny od daně	-
Příjmy nezahrnované do ZD	-
Daňově neuznatelné náklady § 24	+14 451,95 Kč
Daňově uznatelné náklady § 25	-
Nepeněžní příjmy	-
Cena obvyklá	-
Zdaněno srážkovou daní	-
Úprava ZD podle § 23 odst. 3	-
Obecný základ daně	68 866,07 Kč

Pramen: Dřevooptima, spol. s.r.o.

Za zdaňovací období 2007 vykázala společnost účetní výsledek – zisk ve výši 54 414,12 Kč. Po zjištění obecného základu daně nastává situace, kdy lze využít legálního snížení daňové povinnosti. Z odčitatelných položek společnost uplatňuje pouze daňovou ztrátu. Společnost vykazuje daňovou ztrátu z roku 2001 ve výši 66 663,- Kč, pro jejíž využití má k dispozici období 2002 až 2008. Další daňovou ztrátu společnost vykázala v následujícím roce 2002 a to ve výši 20 215,- Kč. Pro uplatnění této daňové ztráty má k dispozici období 2003 až 2009. Jak již bylo řečeno, poplatník sám rozhoduje, jakou částku daňové ztráty a z jakého období uplatní.

Další možností, jak snížit daňový základ, je využití odečtu podle § 20 odst. 8, tedy daru, a to pouze v 5 % výši ze základu daně sníženého o odčitatelné položky. Jak společnost s těmito možnostmi naložila je patrné z následující tabulky.

Tabulka č. 6: Vykázaná daňová povinnost společnosti Dřevooptima, spol. s.r.o. za rok 2007

Obecný základ daně	68 866,07 Kč
Daňová ztráta z roku 2001	66 663,00 Kč
Část daňové ztráty z roku 2002	2 203,07 Kč
(Reinvestice)	-
Učni	-
Věda a výzkum	-
Restituce	-
Upravený základ daně	0
Dary	-
Základ daně	0
Daň	24 %
Slevy na dani	-
Daň po slevách	0

Pramen: Dřevooptima, spol s.r.o.

Společnost plně využila daňovou ztrátu z roku 2001 a část daňové ztráty z roku 2002 a to v takové výši, aby daňová povinnost byly nulová. Tímto se však připravila o možnost uplatnit ve zdaňovacím období 2007 dar, který v tomto období poskytla obci. Šlo o příspěvek na opravu místního kostela ve výši 4 000,- Kč. Podle § 20 ZDP lze ze základu daně sníženého o odčitatelné položky odečíst v úhrnu nejvýše 5 %.

7. Propočet jednotlivých variant daňové optimalizace

Společnost je ryze výrobní podnik s malým počtem zaměstnanců, proto kromě výrobních a běžných činností neprovádí příliš náročné operace. Díky těmto skutečnostem není složité zjistit základ daně z příjmu právnické osoby a zároveň snížit daňovou povinnost využitím jednotlivých variant optimalizace, neboť daňových typů se zde příliš mnoho nenabízí. V následující kapitole budou podrobně propočteny možné varianty daňové optimalizace a daňové typy společnosti tak, aby se následně mohlo posoudit, která varianta je pro společnost nejvhodnější.

7.1. Daňová ztráta versus dar

Představme si situaci, kdy společnost uplatní celou daňovou ztrátu z roku 2001 výši 66 663,- Kč a dále uplatní dar v 5 % výši upraveného základu daně.

Tabulka č.7: Optimalizace daňové povinnosti – daňová ztráta versus dar

Obecný základ daně	68 866,07 Kč
Daňová ztráta z roku 2001	66 663,00 Kč
Upravený základ daně	2 203,07 Kč
Dary	110,15 Kč
Základ daně	2 092,92 Kč
Zaokrouhlený základ daně	2 000,00 Kč
Daň (24%)	480,00 Kč

Pramen: Vlastní výpočty

Společnost by byla nucena zaplatit daň ve výši 480 Kč, což není závratná částka. Naproti tomu by využila snížení daňového základu darem a ušetřila celou daňovou ztrátu v hodnotě 20 215 Kč, kterou by mohla nadále využít v následujícím zdaňovacím období 2008.

7.2. Daňová ztráta versus náklady na učně

Společnost během roku 2007 zaměstnávala vždy 2 týdny v měsíci 2 učně z oboru truhlářství. Roční vynaložené náklady na oba učně dosáhly částky celkem 96 000 Kč. Společnost této odčitatelné položky nevyužila. Budeme tedy uvažovat situaci, kdy společnost odpočet nákladů na výuku žáků spolu s daňovou ztrátou z roku 2001 uplatní.

Tabulka č. 8: Optimalizace daňové povinnosti – daňová ztráta versus náklady na učně 1

Obecný základ daně	68 866,07 Kč
Daňové ztráta z roku 2001	66 663,00 Kč
Část nákladů na výuku žáků	2 203,07 Kč
Upravený základ daně	0 Kč
Základ daně	0 Kč
Daň (24%)	0 Kč

Pramen: Vlastní výpočty

Tímto způsobem by společnost opět realizovala nulovou daňovou povinnost. Oproti skutečnosti by však využila část odečtu na výuku žáků a ušetřila tak celou daňovou ztrátu z roku 2002 do dalších zdaňovacích období 2008-2009. Zbývající část odečtu nákladů vynaložených na výuku žáků ve výši 26 596,93 Kč (28 000 – 2 203,07) by však v nejbližším zdaňovacím období realizovat nemohla, neboť tento odpočet od 1.1.2008 již nelze dále uplatňovat.

Další alternativou může být spekulace, při které chceme využít celého 30 % odečtu nákladů na výuku žáků v roce 2007 a ušetřit část daňové ztráty z roku 2001 do příštího období, tedy období, kdy máme poslední možnost odečtu této daňové ztráty. Proto záměrně volíme odečet daňové ztráty v takové velikosti, aby základ daně byl nulový. Do roku 2008 se přesouvá zbylá část daňové ztráty z roku 2001 ve výši 25 796,93 Kč (66 663 – 40 866,07).

Tabulka č. 9: Optimalizace daňové povinnosti – daňová ztráta versus náklady na učně 2

Obecný základ daně	68 866,07 Kč
Daňové ztráta z roku 2001	40 866,07
Náklady na výuku žáků	28 000,00 Kč
Upravený základ daně	0 Kč
Základ daně	0 Kč
Daň (24%)	0 Kč

Pramen: Vlastní výpočty

7.3. Daňová ztráta versus náklady na učně versus dary

V této variantě určíme daňovou povinnost tak, abychom využili odečet daru bez ohledu na daňovou ztrátu, kterou můžeme přesunout do dalšího období, a dále bez ohledu na odečet nákladů na výuku žáku.

Tabulka č. 10: Optimalizace daňové povinnosti – daňová ztráta versus náklady na učně versus dary

Obecný základ daně	68 866,07 Kč
Daňové ztráta z roku 2001	-30 000,00 Kč
Náklady na výuku žáků	-28 000,00 Kč
Upravený základ daně	10 866,07 Kč
Dary	-543,31 Kč
Základ daně	10 322,76 Kč
Zaokrouhlený základ daně	10 000,00 Kč
Daň (24%)	2 400,00 Kč

Pramen: Vlastní výpočty

Ačkoliv jsme uplatnili odečet daru, nezdá se být tento způsob daňové optimalizace příliš výhodný. Nejenže je společnost v roce 2007 povinna hradit daň, ale také z této varianty vyplývá jisté riziko. To hrozí v případě, že základ daně v následujícím roce

bude nulový či záporný a společnost tak ztratí nadobro možnost využít zbytek daňové ztráty z roku 2001 ve výši 36 663 Kč (66 663 – 30 000).

7.4. Rezervy

Zákonné rezervy na opravu hmotného majetku, které jsou daňovou položkou snižující základ daně v daném období společnost v tomto roce nevytvářela. Pokud nahlédneme hlouběji do výkaznictví, zjistíme, že rezervy nebyly vytvářeny ani v předešlých letech. Dílny vznikly rekonstrukcí dvou starých hal. Z výkazů je patrné, že v roce 2004 již proběhla výměna střechy jedné ze dvou dílen. Dalo by se předpokládat, že v budoucnu dojde k výměně střechy i u druhé haly. Proto si pro představu rozebereme fiktivní situaci, kdy společnost neuvažuje odčitatelné položky a vytváří rezervy na opravu DHM.

Při propočtu daňové optimalizace s využitím rezerv budeme vycházet z údajů z roku 2004, neboť haly jsou konstrukčně i velikostně stejné. Proto uvažujeme, že náklady na výměnu střechy budou obdobné. Náklady na výměnu střechy v roce 2004 dosáhly hodnoty 120 000 Kč. Pokud by společnost vytvářela rezervy na opravu střechy, vytvářela by na základě kalkulace z roku 2004 rezervu 60 000 Kč ročně. Rezerva by byla tvořena od roku 2005 na dobu 2 let, tedy do roku 2007. Budeme předpokládat, že skutečné náklady v roce 2007 budou vyšší než plánované.

Tabulka č. 11: Daňová optimalizace prostřednictvím tvorby rezerv

Text	Rok		
	2005	2006	2007
Příjmy v Kč	11 013 199,10	11 337 599,10	12 087 226,54
Výdaje v Kč	10 938 455,10	11 264 050,51	12 032 812,42
Tvorba rezervy	+ 60 000,00	+ 60 000,00	0
Čerpání rezervy	0	0	-120 000,00
Skutečné výdaje v Kč	-	-	130 000,00
Celkové výdaje v Kč	10 998 455,10	11 324 050,51	12 042 812,42
Základ daně v Kč	14 744,00	13 548,59	44 514,12
Daňově neuznatelné náklady § 24 v Kč	6 616,00	200,00	14 451,95
Obecný základ daně v Kč	21 360,00	13 748,59	58 966,07
Daň v Kč	5 460,00*	3 120,00	13 920,00

* daň 26 %

Pramen: Vlastní výpočty

Pokud by se v roce 2007 uskutečnila oprava, která by ve skutečnosti stála 130 000 Kč, v letech 2005 – 2006 by společnost dosáhla výrazné daňové úspory. Ve zdaňovacím období 2007 je skutečným nákladem částka 130 000 Kč a čerpání rezervy, tedy náklady do výše vytvořených rezerv jsou zvýšením základu daně.

Tabulka č. 12: Část výsledovky společnosti v případě tvorby rezerv

Text	Výdaje (Náklady) v Kč
.....	
552 Rezervy zákonné	
552.100 Rezerva zákonná - tvorba	130 000,00
552.200 Rezerva zákonná - čerpání	- 120 000,00
.....	

Pramen: [3]

Tabulka č. 13: Daňová povinnost při realizaci opravy bez použití tvorby rezerv

Text	Rok		
	2005	2006	2007
Příjmy v Kč	11 013 199,10	11 337 599,10	12 087 226,54
Výdaje v Kč	10 938 455,10	11 264 050,51	12 032 812,42
Výdaje na opravu v Kč	0	0	130 000,00
Celkové výdaje v Kč	10 938 455,10	11 264 050,51	12 162 812,42
Základ daně v Kč	74 744,00	73 648,59	- 75 585,88
Daňově neuznatelné náklady § 24 v Kč	6 616,00	200,00	14 451,95
Obecný základ daně v Kč	81 360,00	73 846,59	- 61 133,93
Daň v Kč	21 060,00*	17 520,00	-

* daň 26 %

Pramen: Vlastní výpočty

Z tabulky vidíme, že daňová povinnost v letech 2005 a 2006 je vysoká. Naopak v roce 2007 by společnost realizovala daňovou ztrátu a daň z příjmu by nehradila.

Tabulka č. 14: Daňová povinnost při a bez tvorby rezerv

Text	Rok			
	2005	2006	2007	Celkem
Daňová povinnost při tvorbě rezervy v Kč	5 460,00	3 120,00	13 92,00	22 500,00
Daňová povinnost bez tvorby rezervy v Kč	21 060,00	17 520,00	-	38 580,00

Pramen: Vlastní výpočty

Pokud srovnáme činnosti podniku z pohledu obou variant, je evidentní daňová úspora v případě tvorby rezerv. Společnost zde díky tvorbě rezerv v roce 2005 a 2006 výrazně ušetří na dani z příjmu oproti variantě, kdy rezervy nevytváří. Navíc realizovaná oprava dosahuje vyšší hodnoty než je hodnota rezervy, což také malým dílem přispěje ke snížení základu daně.

V druhé variantě společnost sice za stejné období uhradí celkově vyšší daň, zároveň však může být v následujících pěti letech uplatněna daňová ztráta z roku 2007.

Dokud společnost disponuje daňovými ztrátami z minulých let, která jí postačí na vytvoření nulové daně z příjmu, nepřemýšlí zřejmě nad tvorbou rezerv. Avšak v okamžiku, kdy nebude mít takovou možnost, je využití rezerv na opravu jednoznačně výhodnou daňovou optimalizací.

7.5. Tvorba opravných položek versus odpis pohledávek

V předchozí kapitole již bylo zmíněno, že tvorba opravné položky může mít příznivé dopady při odpisu pohledávky, který je účtován na vrub nákladů. Této možnosti může společnost také využít, neboť k 31.12.2007 eviduje několik dosud nezaplacených pohledávek.

Tabulka č. 15: Neuhrazené pohledávky společnosti Dřevooptima, spol. s.r.o.

Datum	Odběratel	Částka v Kč	Uhrazeno v Kč
30.10.2005	Stylus s.r.o.	1 190 000,00	500 000,00
15.5.2006	Holub	32 600,00	0
20.9.2006	Zlatnictví Růžička	27 000,00	0

Pramen: Dřevooptima, spol s.r.o.

Společnost Dřevooptima, spol. s.r.o. neuhrazené pohledávky již několikrát písemně i slovně vymáhala, bohužel marně. Společnost nemá žádným způsobem ošetřeno penále za pozdní úhrady faktur. Stylus s.r.o. uhradila pouze část pohledávky, na upomínky dále nereaguje. Majitel obchodu Zlatnictví Růžička je dobrý známý jednoho ze společníků a stejně jako pan Holub se úhrady faktury vyhýbá. Pravděpodobnost, že by byly částky získány soudní cestou, je mizivá, neboť Dřevooptima, spol. s.r.o. by soudní spor z vlastní iniciativy zřejmě nikdy nezahájila.

Aby bylo nějakým způsobem zohledněno, že dlužník svůj závazek nesplnil a zároveň, aby společnost Dřevooptima, spol. s.r.o. ošetřila již záúčtovaný zdanitelný příjem z pohledávek, vytvoří na zmíněné pohledávky opravné položky. Po neúspěšném vymáhání se společnost rozhodne v prosinci 2007 pohledávky odepsat.

Tabulka č. 16: Pohledávky za odběratelem Stylus s.r.o.

Výdaje v Kč			Příjmy v Kč	
	„Daňové“	„Nedaňové“		
.....			.....	
546 Odpis pohledávek	1190 000,		646 Výnos z odep. pohledávek**	500 000
<i>546.100 Odpis pohledávek</i>	738 000		.....	
<i>546.900 Odpis pohledávek</i>	452 000	452 000	.....	
558.100 Zákonná opravná položka – tvorba*	238 000			
558.200 Zákonná opravná položka - čerpání	-238 000			
.....			.....	
Dopad na celkové výdaje	500 000		Dopad na celkové příjmy**	500 000

* 20 % zákonná opravná položka z roku 2005

** Výnos a dopad na celkové příjmy v roce 2006

Pramen: Vlastní výpočty

Pohledávka vznikla a byla zaúčtována v říjnu 2005. Do prosince téhož roku není pohledávka uhrazena, tudíž společnost podle § 8 a) ZR zaúčtuje 20 % zákonnou opravnou položku k této pohledávce. V lednu 2007 uhrazena záloha. Jedná se o postoupení pohledávky, proto daňový režim určuje § 24 odst. 2 s) ZDP. Výnos z postoupené pohledávky činí 500 000 Kč. V prosinci 2007 není zbytek pohledávky stále uhrazen, proto se společnost rozhodne ji nevymáhat z důvodu neefektivnosti nákladů a pohledávku odepíše. Ačkoliv je pohledávka odepsána ve výši 1 190 000 Kč, daňovou část tvoří 738 000 Kč, neboť lze uznat i hodnotu zákonné opravné položky k této pohledávce a to hodnotu 238 000 Kč.

Ve skutečnosti nebyla vytvořena opravná položka ani odpis pohledávky a skutečný příjem z pohledávky je již zahrnut v tržbách za vlastní výrobky roce 2006. Pro naši fiktivní situaci tak odpis pohledávky realizovaný v roce 2007 sníží základ daně právě o tuto částku, tedy 500 000 Kč.

Tabulka č. 17: Pohledávky za odběratelem Holub

Výdaje v Kč			Příjmy v Kč	
	„Daňové“	„Nedaňové“		
.....			.....	
546 Odpis pohledávek	32 600		646 Výnos z odep. pohledávek	0
<i>546.100 Odpis pohledávek</i>	6 520		.....	
<i>546.900 Odpis pohledávek</i>	26 080	26 080	.....	
558.100 Zákonná opravná položka – tvorba*	6 520			
558.200 Zákonná opravná položka - čerpání	- 6 520			
.....				
Dopad na celkové výdaje	0			

* 20 % zákonná opravná položka z roku 2006

Pramen: Vlastní výpočty

Pohledávka vznikla a byla zaúčtována v květnu 2006. Do prosince téhož roku není dosud uhrazena, tudíž společnost podle § 8 a) ZR zaúčtuje 20 % zákonnou opravnou položku k této pohledávce. K úhradě pohledávky nedochází ani do konce roku 2007, proto je v prosinci 2007 odepsána. Nedaňovým nákladem není celá částka 32 600 Kč, ale podle § 24 odst. 2 písm. y pouze částka 6 520 Kč, protože odpis ve výši 6 520 Kč je kryt dříve vytvořenou zákonnou opravnou položkou.

Tabulka č. 18: Pohledávky za odběratelem Zlatnictví Růžička

Výdaje v Kč			Příjmy v Kč	
	„Daňové“	„Nedaňové“		
.....			.....	
546 Odpis pohledávek	27 000		646 Výnos z odep. pohledávek	0
<i>546.100 Odpis pohledávek</i>	27 000		.....	
<i>546.900 Odpis pohledávek</i>	0	0	.....	
558.100 Zákonná opravná položka – tvorba*	27 000			
558.200 Zákonná opravná položka - čerpání	- 27 000			
.....				
Dopad na celkové výdaje	0			

* 100 % zákonná opravná položka z roku 2006

Pramen: Vlastní výpočty

Pohledávka vznikla a byla zaúčtována v září 2006. Do prosince téhož roku není dosud uhrazena, tudíž společnost podle § 8 a) ZR zaúčtuje 20 % zákonnou opravnou položku k této pohledávce. K úhradě pohledávky nedochází ani do konce roku 2007, proto je v prosinci 2007 odepsána.

Jelikož tato pohledávka splňuje podle § 8 c) ZR veškeré limity pro tzv. nevýznamné pohledávky, společnost vytvoří opravnou položku k pohledávce v plné 100% výši, tedy sníží základ daně o 27 000 Kč. Při odpisu pohledávky v roce 2007 plyne společnosti stejná výhoda.

Tabulka č. 19: Daňová povinnost s odpisem a bez odpisu pohledávek

	Varianta A	Varianta B
Příjmy v Kč	12 087 226,54	12 087 226,54
Výdaje bez odpisu pohledávek v Kč	- 12 032 812,42	- 12 032 812,42
Výdaje s odpisem pohledávek v Kč	- 500 000,0	-
Celkové výdaje v Kč	12 532 812,42	-
Daňově neuznatelné náklady § 24 v Kč	+14 451,95	+14 451,95
Obecný základ daně v Kč	- 431 133,93	68 866,07
Daň v Kč	0	16 320,00

Pramen: Vlastní výpočty

Varianta A představuje situaci, kdy společnost využívá opravných položek k nedobytným či nevýznamným pohledávkám a odpis těchto pohledávek. Výhoda spočívá ve snížení základu daně v roce vytvoření opravné položky. Kdyby nedošlo k postoupení pohledávky Stylus s.r.o., byl by v roce odpisu pohledávky celkový dopad na výdaje společnosti neutrální. V této situaci by společnosti nehrozilo žádné riziko, naopak by se naskytla možnost výhodné daňové optimalizace v předchozím období.

V našem případě však postoupení části pohledávky výrazně ovlivní zvýšení základu daně o 500 000 Kč, díky čemuž společnost realizuje dosti vysokou daňovou ztrátu uplatnitelnou v následujících pěti letech. Zároveň však společnost přichází o značné finanční prostředky, což je pro ni značně nevýhodné.

Varianta B představuje situaci, kdy společnost nevyužívá opravných položek k nedobytným či nevýznamným pohledávkám a odpis těchto pohledávek. Sice uhradí daň, na druhé straně však získá disponibilní finanční prostředky.

7.6. Majetek - odpisy

Odpisový plán společnosti je pro každý rok sestaven tak, aby účetní odpisy byly totožné s daňovými. Jelikož je sledován dopad jednotlivých odpisů na úrovni daňových nákladů, nebudeme se účetními odpisy zabývat. Společnost v současné době odepisuje pouze haly a stroje, tedy majetek patřící do odpisové skupiny 3 a 5. Praktikuje zrychlené odpisy. Veškerý majetek pořídila kombinací vlastního financování a leasingu. Je otázkou, zda způsob financování pořízení majetku, který společnost praktikuje, je ten nejvýhodnější. Při finančním leasingu sice společnost nemůže odpisovat majetek, který je stále ve vlastnictví pronajímatele, do daňových výdajů se však zahrnují leasingové splátky.

Pokud se zaměříme na daňové zvýhodnění v případě pořízení nového hmotného majetku, naskýtají se zde pouze dvě ze tří možností. Tzv. reinvestiční odčitatelná položka, která do roku 2004 představovala daňové zvýhodnění poplatníků pořizující si nový hmotný majetek, vystřídala od roku 2005 nová podoba ve formě práva uplatnit vyšší odpisy v prvním roce odpisování pro první vlastníky. Jelikož společnost používá zrychlené odpisy, neexistuje možnost uplatnit další variantu - nižší odpisy, které jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, mohou být uplatněny pouze při použití rovnoměrných odpisů. Další výhodu společnosti může přinést v případě potřeby optimalizace ve formě přerušování odpisování.

Pro rozbor veškerého druhu majetku společnosti není v této práci prostor, proto propočty budou prováděny pouze na konkrétních druzích majetku s cílem ukázat možný dopad na daňové zatížení společnosti.

7.6.1. Rovnoměrné versus zrychlené odpisování

Při propočtu jednotlivých variant daňové optimalizace se nejprve zaměříme na to, jaké výhody plynou společnosti ze zrychleného odpisování, tj. zda existuje rozdíl mezi aplikací rovnoměrných či zrychlených odpisů. Na ukázkou nám postačí odsávací potrubí pořízené 1.1.2005 za 212 900 Kč. Odsávací potrubí je zařazené do třetí odpisové skupiny s dobou odpisování 10 let.

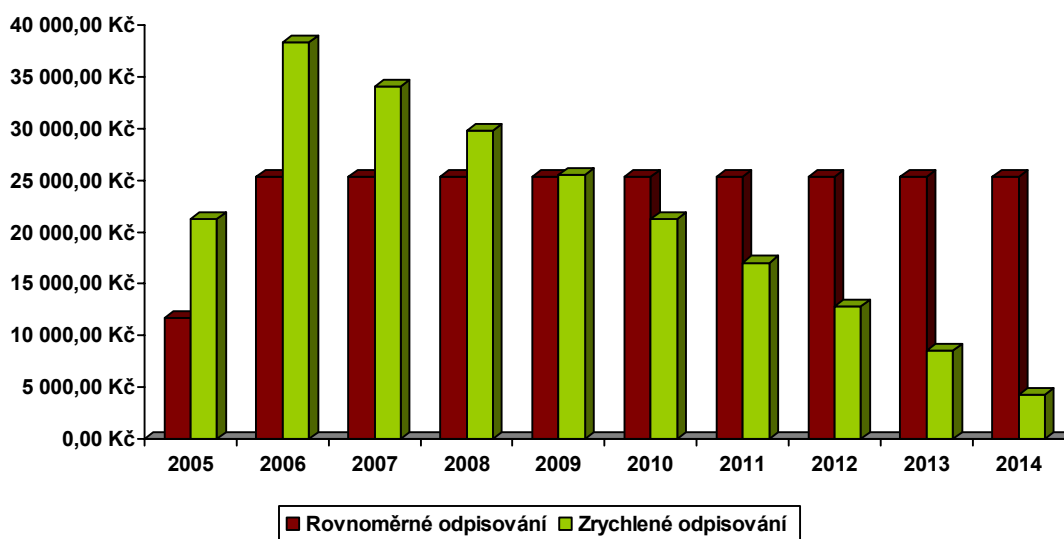
Tabulka č. 20: Rovnoměrné versus zrychlené odpisování

Zdaňovací období	Rovnoměrné odpisování v Kč	Zrychlené odpisování v Kč	Zůstatková cena v Kč
2005	11 710	21 290	191 610
2006	22 355	38 322	153 288
2007	22 355	34 064	119 224
2008	22 355	29 806	89 418
2009	22 355	25 548	63 870
2010	22 355	21 290	42 580
2011	22 355	17 032	25 548
2012	22 355	12 774	12 774
2013	22 355	8 516	4 258
2014	22 350	4 258	0
Celkem	212 900	212 900	

Pramen: Vlastní výpočty

Je zřejmé, že žádná výhoda z rozdílných metod odpisování nevyplývá. U rovnoměrných odpisů je vyjma prvního roku daňově uznatelná stejná částka po celou dobu odpisování a u zrychlených odpisů mimo prvního roku se tento daňový náklad s dobou odpisování snižuje. Jak rovnoměrný, tak zrychlený odpis se tak přenesou během 10 let celý do nákladů.

Graf č.1: Rozdíl mezi rovnoměrným a zrychleným odpisováním

7.6.2. Vyšší odpisy

Princip vyšších odpisů si ukážeme na následující ukázce. Společnost pořídila v roce 2006 novou frezku Saom z vlastních prostředků v hodnotě 240 500 Kč. Frezka je zařazena do třetí odpisové skupiny s dobou odepisování 10 let. V prvním roce je odpis zvýšen o 10 %.

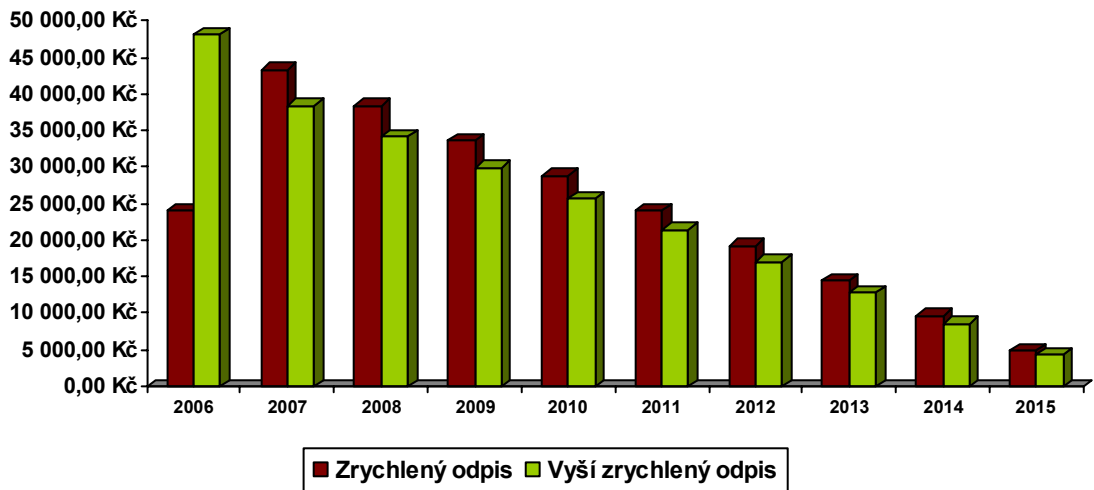
Tabulka č. 21: Daňová optimalizace prostřednictvím vyšších odpisů

Zdaňovací období	Zrychlený odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč	Vyšší zrychlený odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč
2006	24 050	216 450	48 100	192 400
2007	43 290	173 160	38 480	153 920
2008	38 480	134 680	34 205	119 715
2009	33 670	101 010	29 929	89 786
2010	28 860	72 150	25 654	64 132
2011	24 050	48 100	21 378	42 754
2012	19 240	28 860	17 102	25 652
2013	14 430	14 430	12 826	12 826
2014	9 620	4 810	8 551	4 275
2015	4 810	0	4 275	0
Celkem	240 500		240 500	

Pramen: Vlastní výpočty

Výhoda vyššího odpisu spočívá v tom, že lze v roce pořízení až dvojnásobně snížit základ daně oproti běžnému způsobu. Společnost tak v roce, kdy realizuje vysoký výdaj na nákup nového hmotného majetku může více ušetřit na dani.

Graf č.2: Rozdíl mezi zrychleným odpisem a vyšším zrychleným odpisem

7.6.3. Přerušení odpisování

Společnost může využít institutu přerušení odpisování. Pokud jí např. v roce 2007 postačí na dosažení nulového základu daně odčitatelné položky, odpis konkrétní položky v tomto roce neuplatní, posune ho do roku 2008 a odepisování tak prodlouží až do roku 2016.

Tabulka č. 22: Daňová optimalizace prostřednictvím přerušení odpisování

Zdaňovací období	Vyšší zrychlený odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč	Přerušení odpisování v Kč	Zůstatková cena v Kč
2006	48 100	192 400	48 100	192 400
2007	38 480	153 920	-	-
2008	34 205	119 715	38 480	153 920
2009	29 929	89 786	34 205	119 715
2010	25 654	64 132	29 929	89 786
2011	21 378	42 754	25 654	64 132
2012	17 102	25 652	21 378	42 754
2013	12 826	12 826	17 102	25 652
2014	8 551	4 275	12 826	12 826
2015	4 275	0	8 551	4 275
2016			4 275	0
Celkem	240 500		240 500	

Pramen: Vlastní výpočty

Ze všech výše uvedených propočtů daňové optimalizace je patrný jediný rozdíl mezi variantami odepisování a tím je, že každý rok se uplatňuje v podobě odpisů jiná daňově uznatelná částka. Společnost si tak může libovolným způsobem upravovat použití odpisů konkrétního druhu majetku tak, jak je to pro ni nejoptimálnější z hlediska daňové povinnosti.

7.7. Slevy na dani

Ze dvou slev na dani pro rok 2008, které zákon zmiňuje, se nabízí pouze zaměstnávání handicapovaného pracovníka. Investiční pobídky jsou v daném místě vyloučeny, neboť vláda žádné investiční pobídky spojené s daňovými úlevami v této oblasti nenabízí. V minulosti již společnost handicapovaného pracovníka ve smyslu § 35 odst.1 a) zaměstnávala. Tělesný handicap mu nebránil vykonávat pozici pomocného natěrače.

Vezměme tedy situaci, kdy společnost tohoto pracovníka nadále zaměstnává celé zdaňovací období 2007. Jediná reálná položka z položek odčitatelných je daňová ztráta. V následujícím případě společnost vypustí daňovou ztrátu a uplatní slevu na dani za handicapovaného pracovníka. Tato sleva může snížit daň až o 18 000 Kč.

Tabulka č. 23: Daňová optimalizace prostřednictvím slevy na dani

Obecný základ daně	68 866,07 Kč
Daňová ztráta z roku 2001	-
Část daňové ztráty z roku 2002	-
(Reinvestice)	-
Učni	-
Věda a výzkum	-
Restituce	-
Upravený základ daně	68 866,07 Kč
Dary	-
Základ daně	68 000,00 Kč
Daň	16 320,00 Kč
Slevy na dani	16 320,00 Kč
Daň po slevách	0 Kč

Pramen: Vlastní výpočty

Společnost uplatní slevu na dani pouze do výše daně a vykáže nulovou daňovou povinnost. Daňové ztráty roku 2001 a 2002 přesouvá do dalšího zdaňovacího období.

8. Zhodnocení a návrh nové daňové strategie

Zaměříme-li se na možnosti daňové úspory, je zřejmé, že společnost v tomto ohledu příliš rozmanitá není. Z daňového přiznání vyplývá, že se společnost prozatím spoléhá na daňové ztráty z minulých let, a tudíž neřeší další daňové zvýhodnění, které se jí dále naskýtá. Je však otázkou, jaké formy daňových úspor a jak efektivně by je společnost využívala, pokud by zmíněné daňové ztráty neměla k dispozici.

Aby bylo možné zhodnotit daňovou optimalizaci a navrhnout pro společnost novou daňovou strategii, bylo nutné v předchozí kapitole rozebrat i ostatní možné alternativy úspor na dani. Na základě těchto rozborů se pokusíme zhodnotit vhodnost jednotlivých alternativ a posléze z nich doporučit takovou daňovou politiku, která by společnosti přinesla v budoucnu co nejvyšší efekt.

8.1. Odčitatelné položky

Aby bylo možné posoudit jednotlivé varianty optimalizace z hlediska odčitatelných položek a nezdánitelné části daně, v našem případě pouze daru, je nutné rozebrat pro i proti jednotlivých variant této optimalizace.

Tabulka 24: Daňová optimalizace prostřednictvím odčitatelných položek

	Daňová ztráta 2001 v Kč	Daňová ztráta 2002 v Kč	Učni v Kč	Dar v Kč	Základ daně v Kč	Daň v Kč
Varianta 1	66 663,00	2 203,07	-	-	0	0
Varianta 2	66 663,00	-	-	110,15	2 000,00	480,00
Varianta 3	66 663,00	-	2 203,07	-	0	0
Varianta 4	40 866,07	-	28 000,00	-	0	0
Varianta 5	30 000,00	-	28 000,00	543,31	10 000,00	2 400,00

Pramen: Vlastní výpočty

Varianta 1

Tato varianta se nezdá být výhodná, neboť zaniká možnost využít daru, který již nemůže být uplatněn v dalších zdaňovacích obdobích. Je vyčerpána celá ztráta z roku 2001, což není špatné, neboť její uplatnění zaniká příští zdaňovací období 2008, kdy již nemusí nastat příležitost k jejímu čerpání. Zcela zbytečně je zde uplatněna část ztráty z roku 2002. Zcela opomenuti jsou dar a 30 % výdajů na výuku žáku.

Varianta 2

Daňová ztráta z roku 2002 je vhodně nahrazena darem a přesouvá se tak do dalších zdaňovacích obdobích 2008-2009. Ačkoliv může být díky daru uplatněno pouze 5 % ze základu daně sníženého o daňovou ztrátu a ve finále společnost hradí daň, využití této nezdanitelné části základu daně je na správném místě, neboť nepřechází do dalšího zdaňovacího období. Do dalšího zdaňovacího období 2008 je ušetřen i 30 % odečet na výuku žáku.

Varianta 3

Je otázkou, zda je výhodnější uplatnit celou daňovou ztrátu z roku 2001 a část výdajů na výuku žáku, či zda se vyplatí následující varianta. Obě varianty přesouvají daňovou ztrátu z roku 2002 do dalších let a především neuvažují dar uplatnitelný pouze v tomto roce.

Obě odčitatelné položky nebo jejich části mohou být přesunuty do následujícího zdaňovacího období. Výsledný efekt je však stejný, proto lze předpokládat, že mezi variantami není rozdíl.

Varianta 4

Uplatněn celý odečet 30 % výdajů vynaložených na výuku žáku a pouze část daňové ztráty z roku 2001. Její zbytek ve výši 25 796,93 přesunut do dalšího období. Neuvažován dar a daňová ztráta z roku 2002.

Varianta 5

Společnost zde uplatňuje část daňové ztráty z roku 2001, 30 % výdajů vynaložených na výuku žáku a dar. Daňová ztráta z roku 2002 a část daňové ztráty z roku 2001 lze čerpat v následujícím roce. Ačkoliv společnost využila kombinaci daňových zvýhodnění, hradí ze všech variant nejvyšší daň.

Závěr

Je složité posoudit, která z navrhovaných variant je nejideálnější. Efektivní variantou se zdá být Varianta 5, kde je využito všech položek snižující základ daně, zároveň však vzniká daňová povinnost ve výši 2 400 Kč. Pokud společnost upřednostní tuto daňovou povinnost a raději si ušetří do příštího roku 2008 vyšší daňovou ztrátu, je tato varianta nejvhodnější.

Nebo společnost vypustí dar, který základ daně snižuje nepodstatně a v tom případě je vhodná varianta 4.

8.2. Rezervy

Ačkoliv společnost rezervy na opravu dlouhodobého hmotného majetku nevytváří, fiktivní situace rozebíraná v předchozí kapitole poukazuje na výhodnost této alternativy oproti alternativě bez využití rezerv a opravu DHM. Z uvedeného je dále patrné, že plánovaná oprava většinou překročí v době realizace svůj rozpočet. V tomto důsledku částka nad limit přispívá dále ke zvýšení nákladů v době čerpání rezervy.

Pokud společnost využije rezervy na opravu DHM, optimalizaci daňové povinnosti dokončí prostřednictvím odčitatelných položek. A to tak, že vybere dvě nejvýhodnější varianty daňové optimalizace a to variantu 5 a variantu 4. Situaci zachycuje následující tabulka:

Tabulka č. 25: Daňová optimalizace pomocí rezerv na opravu DHM a odčitatelných položek

	Obecný základ daně při využití rezerv v Kč	Daňová ztráta 2001 v Kč	Učni v Kč	Dar v Kč	Základ daně v Kč	Daň v Kč
Varianta 4	58 966,07	40 866,07	28 000,00	-	0	0
Varianta 5	58 966,07	30 000,00	28 000,00	543,3 1	0	0

Pramen: Vlastní výpočty

Tabulka č. 26: Porovnání alternativ s tvorbou a bez tvorby rezerv na opravu DHM

	Obecný základ daně při využití rezerv v Kč	Daňová ztráta 2001 v Kč	Učni v Kč	Dar v Kč	Základ daně v Kč	Daň v Kč
Varianta 4	68 866,07	40 866,07	28 000,00	-	0	0
Varianta 4a (Rezervy)	58 966,07	30 966,07	28 000,00	-	0	0
Varianta 4b (Rezervy)	58 966,07	40 866,07	18 100,00	-	0	0
Varianta 5	68 866,07	30 000,00	28 000,00	543,31	10 000,00	2 400,00
Varianta 5a (Rezervy)	58 966,07	30 000,00	28 000,00	543,31	0	0

Pramen: Vlastní výpočty

Závěr

Tabulka je jasným příkladem výhody využití rezerv na opravu DHM, neboť nulová daňová povinnost nastává nyní i ve variantě 5 oproti alternativě bez využití rezerv na opravu DHM, kde je daňová povinnost rovna 2 400 Kč.

U varianty 4 společnost využitím rezerv na opravu DHM uspoří buď více daňové ztráty z roku 2001 (9 900 Kč) nebo větší část nákladů na výuku učňů (9 900 Kč). Záleží na ní, jaký způsob zvolí. Výsledek je stejný. Jak zbytek daňové ztráty, tak zbytek nákladů na výuku učňů může uplatnit v dalším zdaňovacím období.

8.3. Tvorba opravných položek versus odpis pohledávek

Systém použití opravných položek k nedobytným pohledávkám a následný odpis těchto pohledávek je výhodný zejména můžeme-li kombinovat obě metody. Pokud vytváříme odpis pohledávky a k této pohledávce existuje dříve vytvořená opravná položka, výsledný dopad na náklady v době odpisu pohledávky je sice nulový, avšak v době tvorby opravné položky k pohledávce vznikla daňová výhoda.

Jiná situace nastává v případě varianty A, která zahrnuje kombinaci obou metod daňové optimalizace, avšak nezdá se být vhodná. Vzniká zde poměrně vysoká daňová

ztráta ve výši 431 133,93 Kč, kterou způsobil odpis částečně postoupené pohledávky. V následující tabulce je uvedena kombinace použití tvorby opravných položek a rezerv.

Tabulka č. 27: Daňová optimalizace prostřednictvím tvorby opravných položek

Text	Rok		
	2005	2006	2007
Příjmy v Kč	11 013 199,10	11 337 599,10	12 087 226,54
Výdaje v Kč	10 938 455,10	11 264 050,51	12 032 812,42
Tvorba opravných položek Stylus s.r.o. v Kč	+ 238 000,00	-	-
Dopad na celkové výdaje v Kč	-	-	+ 500 000,00
Tvorba opravných položek –Holub v Kč	-	+ 6 250,00	-
Dopad na celkové výdaje v Kč	-	-	0
Tvorba opravných položek – Růžička v Kč	-	+ 27 000,00	-
Dopad na celkové výdaje v Kč	-	-	0
Tvorba rezervy v Kč	+ 60 000,00	+ 60 000,00	0
Čerpání rezervy v Kč	0	0	- 120 000,00
Skutečné výdaje v Kč	-	-	130 000,00
Celkové výdaje v Kč	11 236 455,10	11 330 300,51	12 542 812,42
Základ daně v Kč	-223 256,00	7 298,59	- 455 585,78
Daňově neuznatelné náklady § 24 v Kč	6 616,00	200,00	14 451,95
Obecný základ daně v Kč	-216 640,00	7 498,59	- 441 133,83
Varianta A – s tvorbou OP v Kč	0	1 680,00	0
Varianta B - bez tvorby OP v Kč	5 460,00*	3 120,00	13 920,00

Pramen: Vlastní výpočty

Z tabulky je patrné, že by společnost v roce 2005 a 2006 sice ušetřila na dani, ale za cenu vysoké daňové ztráty, kterou by mohla přinejmenším využít v následujících zdaňovacích obdobích. V roce 2006 je daňová povinnost téměř o polovinu menší. V našem případě se tento způsob daňové optimalizace nezdá být příliš efektivní.

Proto společnost zvolí variantu B, při které opravné položky nevytváří. Zde sice v roce 2007 vzniká kladný daňový základ, ale musíme vzít v úvahu, že můžeme dále využít další alternativy či různé kombinace metod daňové optimalizace. A doporučení pro společnost: Neúčtovat o pohledávkách vysoké hodnoty dokud nebude zaplacená minimálně záloha na materiál. Tím nebude muset vytvářet OP v nadměrné výši v případě nezaplacení pohledávky a optimalizace v podobě tvorby OP pro ni bude reálná.

8.4. Majetek – Odpisy

Společnost Dřevooptima s.r.o. pořizuje veškerý majetek prostřednictvím přímého nákupu či finančního leasingu. Obě formy jsou více méně obdobné z hlediska snížení daňového základu, neboť jak odpisy, tak leasingové splátky daňový základ snižují. Co se týče odpisů, společnost realizuje zrychlené odpisování. Z předcházející kapitoly vyplývá, že společnost si tak může libovolným způsobem upravovat použití odpisů konkrétního druhu majetku tak, jak je to pro ni neoptimálnější z hlediska daňové povinnosti.

Výhoda vyššího odpisu spočívá v tom, že lze v roce pořízení dvojnásobně snížit základ daně oproti běžnému způsobu. Společnost tak v roce, kdy realizuje vysoký výdaj na nákup nového hmotného majetku může více ušetřit na dani.

8.5. Sleva na dani

V oblasti slev na dani se společnosti mnoho příležitostí nenaskýtá. Investiční pobídky v tomto kraji a v tomto oboru prakticky neexistují. Tak se výběr slev na dani zužuje pouze na slevu z důvodu zaměstnání handicapovaných osob s výjimkou zaměstnanců s těžším zdravotním postižením. Díky charakteru podnikání společnosti však ani tato sleva není příliš reálná.

Předchozí kapitola rozebírá příklad, kdy společnost jednoho takového pracovníka zaměstnává.

Pokud bychom chtěli tuto slevu zakomponovat do předešlých nejvýhodnějších variant daňové optimalizace, nedostáváme mnoho příležitostí, neboť daňová povinnost už je v tomto okamžiku minimální nebo dokonce nulová. Pokud by společnost chtěla uplatnit slevu na zaměstnání handicapovaného pracovníka, musela by společnost do dalšího zdaňovacího období přesunout odčitatelné položky nebo jejich část. Nastíněné varianty řeší následující tabulka:

Tabulka č. 28: Daňová optimalizace prostřednictvím slevy na dani

	Obecný základ daně bez využití rezerv v Kč	Učni v Kč	Dar v Kč	Základ daně v Kč	Daň v Kč	Sleva na dani v Kč	Daň v Kč
Varianta0	68 866,07	-	-	68 000,00	16 320,00	16 320,00	0
Varianta6	58 966,07	28 000,00	-	30 000,00	7 200,00	7 200,00	0
Varianta7	58 966,07	-	2 948,00	56 000,00	13 440,00	13 440,00	0
Varianta8	58 966,07	-	-	58 000,00	13 920,00	13 920,00	0

Pramen: Vlastní výpočty

Varianta 0 vychází z kapitoly 7.7. Slevy na dani a je zde uvedena pouze pro srovnání s variantami využívající odčitatelné položky a dary. V případě, že by společnost nevykazovala daňovou ztrátu z předcházejících období, dalo by se reálně uvažovat o alternativě snížit daňovou povinnost prostřednictvím zaměstnaného handicapovaného pracovníka. Za nejvýhodnější variantu bychom zvolili zřejmě variantu 7, abychom nepřišli o uplatnění odečtu darů, který nemůžeme přesunout do následujícího zdaňovacího období.

V okamžiku, kdy však tato daňová ztráta existuje a uplatníme ji, ke slevě na dani vůbec nedojde.

8.6. Zhodnocení daňové strategie vybraného podniku

Jaká je tedy nejvýhodnější varianta daňové optimalizace? Při hodnocení vycházíme ze závěrů jednotlivých metod daňové optimalizace.

Co se týče tvorby opravných položek a následného odpisu nedobytných pohledávek, je společnost v situaci, kdy využití této metody by nebylo vhodné. Vznik nepatrné daňové povinnosti je jistě efektivnější než nadměrně vysoká daňová ztráta způsobená odpisem částečně podstoupené pohledávky v roce 2007, která by se vyskytla v opačném případě. Žádná společnost však při tvorbě opravné položky k pohledávce nemůže předvídat budoucí vývoj dané pohledávky. Proto na základě námi nastíněné situace vyplynulo i jisté doporučení pro společnost a tím je lepší ošetření úhrady pohledávek, např. předběžná úhrada zálohy ve výši $\frac{3}{4}$ pohledávky.

Vzhledem k tomu, že společnost má účetní odpisy na úrovni daňových, nebyla zjištěna žádná alternativa, jak výrazně daň optimalizovat prostřednictvím rozdílu mezi účetními a daňovými odpisy. Jediným způsobem, jak může společnost nepatrně optimalizovat svoji daňovou povinnost je využívání vyššího odpisu majetku v prvním roce odpisování nebo přerušением odpisování. U vyššího odpisu v prvním roce odpisování tak společnost ušetří na dani v období, kdy jí vznikl vysoký výdaj na nákup konkrétního druhu majetku.

Výsledné varianty daňové optimalizace shrnuje následující tabulka:

Tabulka č. 29: Shrnutí nejvýhodnějších variant daňové optimalizace

	Obecný základ daně v Kč	Obecný základ daně při využití rezerv v Kč	Daňová ztráta 2001 v Kč	Učni v Kč	Dar v Kč	Základ daně v Kč	Daň v Kč
Varianta 4	68 866,07	-	40 866,07	28 000	-	0	0
Varianta 5	68 866,07	-	30 000,00	28 000	543,31	10 000	2 400
Varianta 4a (Rezervy)	-	58 966,07	30 966,07	28 000	-	0	0
Varianta 4b (Rezervy)	-	58 966,07	40 866,07	18 100	-	0	0
Varianta 5a (Rezervy)	-	58 966,07	30 000	28 000	543,31	0	0

Pramen: Vlastní výpočty

Pokud budeme vycházet ze současné účetní závěrky společnosti Dřevooptima s.r.o., tedy bez uvažování všech možných variant daňové optimalizace, volíme jako nejvhodnější variantu 5. Situace zde nastíněná představuje pouze jednu z několika možných kombinací použití odčitatelných položek a darů. Proto zde daňová povinnost ve výši 2 400 Kč může být vysoce variabilní a vhodnou kombinací ji lze ještě snížit. Vznikla zde sice povinnost hradit daň, na druhé straně byl však uplatněn odečet darů a odečet na výuku žáků, které by jinak propadly. Rovněž je uplatněna i část daňové ztráty z roku 2001, jejíž zbytek se přesouvá do dalšího zdaňovacího období a to ve výši 36 663 Kč (66 663 – 30 000). Stejně tak se do dalšího zdaňovacího období přesouvá i celá daňová ztráta z roku 2002 ve výši 20 215 Kč.

Výsledný výpočet optimální daňové povinnosti by vypadal následovně:

Tabulka č. 30: Doporučená varianta daňové optimalizace

Základ daně z účetnictví = výsledek hospodaření	54 414,12 Kč
Příjem není předmětem daně	-
Příjmy osvobozeny od daně	-
Příjmy nezahrnované do ZD	-
Daňově neuznatelné náklady § 24	+14 451,95 Kč
Obecný základ daně	68 866,07 Kč
Daňová ztráta z roku 2001	30 000,00 Kč
Daňové ztráty z roku 2002 (Reinvestice)	-
Učni	28 000,00 Kč
Věda a výzkum	-
Restituce	-
Upravený základ daně	10 866,07 Kč
Dary	543,31 Kč
Základ daně	10 322,76 Kč
Zaokrouhlený základ daně	10 000,00 Kč
Sazba daně	24 %
Daň	2 400,00 Kč
Slevy na dani	-
Daň po slevách	2 400,00 Kč

Pramen: Vlastní výpočty

V neposlední řadě by se společnost neměla bránit ani zaměstnání osoby se sníženou pracovní schopností, která by byla uplatnitelná např. na již zmíněné pozici pomocného natěrače. V našem případě by společnost díky této slevě dosáhla nulové daňové povinnosti.

Pokud bychom měli společnosti doporučit další z možných alternativ daňové optimalizace, které jsou nad rámec současné situace ve společnosti, bude to

jednoznačně tvorba rezerv na opravu dlouhodobého hmotného majetku, díky níž se v roce vytváření rezerv daňový základ snižuje. Výhoda se však může vyskytnout i v roce čerpání rezerv a to případě, že skutečné náklady na opravu představují vyšší hodnotu než bylo původně plánováno. To má za následek nepatrné zvýšení výdajů, tedy snížení základu daně. V této souvislosti bychom volili variantu 5a. Zde použití rezerv sníží samotný obecný základ daně o 9 900 Kč. Následným využitím nejvhodnější varianty, která by připadala v úvahu v současné situaci a která je popsána v předcházejícím odstavci, získáme nulovou daňovou povinnost.

Tabulka č. 31: Doporučená varianta daňové optimalizace s využitím rezerv

Základ daně z účetnictví = výsledek hospodaření	44 514,12 Kč
Příjem není předmětem daně	-
Příjmy osvobozeny od daně	-
Příjmy nezahrnované do ZD	-
Daňově neuznatelné náklady § 24 v Kč	+14 451,95 Kč
Obecný základ daně	58 966,07 Kč
Daňová ztráta z roku 2001	30 000,00 Kč
Daňové ztráty z roku 2002 (Reinvestice)	-
Učni	28 000,00 Kč
Věda a výzkum	-
Restituce	-
Upravený základ daně	966,07 Kč
Dary	543,31 Kč
Základ daně	422,76 Kč
Zaokrouhlený základ daně	0 Kč
Sazba daně	24 %
Daň	0 Kč
Slevy na dani	-
Daň po slevách	0 Kč

Pramen: Vlastní výpočty

9. Závěr

Při zjišťování, která z metod daňové optimalizace je pro společnost nejvýhodnější, vycházíme z konkrétních dat podniku v konkrétním roce. Výsledek proto slouží spíše jako prognóza do budoucna, jaká alternativa by mohla být nejvýhodnější, tedy nejlevnější z hlediska daňové povinnosti. V samotné práci jsou uvedeny pouze ty možnosti, které se společností Dřevoptima, spol. s.r.o. přímo dotýkají, nebo jejichž využití by bylo v budoucnu reálné.

Ačkoliv má společnost poměrně mnoho příležitostí k daňové optimalizaci, a to zejména již v okamžiku snížení základu daně, v současné době jich příliš nevyužívá. Dokud společnost disponuje daňovými ztrátami z roku 2001 a 2002, které jí postačí na vytvoření nulového základu daně z příjmu, nad dalšími alternativami zřejmě nepřemýšlí. V okamžiku, kdy tuto možnost vyčerpá a bude přesto chtít minimalizovat svoji daňovou povinnost, bude nucena tuto situaci více řešit.

Společnost by měla přistupovat k uplatnění odčitatelných položek a slev systematicky. Nejprve by měla uplatnit odčitatelné položky a slevy, jejichž aplikaci nelze přesunout do dalšího roku, pak pokračovat zvýhodněními, které lze přesunout, ale proto, že společnost má dostatečný základ daně. Hlediskem pro uplatnění jednotlivých zvýhodnění může být i jejich výše. Dále by společnost měla zvážit vznik daňové ztráty, což je spojeno s možností daňové správy kontrolovat její výši a uplatnění v dalších letech.

Mezi nejčastěji využívané prvky daňové optimalizace patří jednoznačně daňová ztráta z předchozích zdaňovacích období, dary, rezervy a opravné položky, jejichž tvorba však těsně souvisí s řízením pohledávek. Významně může daňovou povinnost ovlivnit i způsob pořízení majetku. Jak odpisy, tak leasingové splátky snižují daňový základ. Leasing rozloží finanční výdaje do více zdaňovacích období oproti pořízení nákupem, který představuje jednorázový velký finanční výdaj. Na druhé straně při pořízení nákupem existuje výhoda vyššího odpisu, která umožňuje dvojnásobně snížit základ daně v roce pořízení oproti běžnému způsobu. Společnost tak v době realizace vysokého výdaje na nákup nového hmotného majetku více ušetří na dani. Ostatní prvky uvedené v diplomové práci jako je odečet nákladů na výuku učňů, reinvestice či sleva

na handicapovaného pracovníka jsou závislé spíše na lokalitě a charakteru předmětu podnikání.

Určení daňové povinnosti právnické osoby může být věcí složitou. Vyžaduje nejen dobrou znalost daňových zákonů, ale i řadu doplňujících informací týkajících se konkrétní společnosti, které mohou daňovou povinnost výrazně ovlivnit. Pravidlem bývá, že výpočet optimální daňové povinnosti závisí na vhodné kombinaci veškerých dostupných alternativ daňové optimalizace. V diplomové práci je rozebrána daňová situace poměrně malé společnosti, která nevyžaduje vyčerpávající znalosti osob sestavujících daňové přiznání. Avšak větší společnosti, jejichž majetková struktura a možnosti jsou rozmanitější, by neměli váhat pro určení daňové povinnosti oslovit kvalifikovaného daňového poradce, který lépe rozpozná jednotlivé souvislosti.

Seznam použité literatury

- [1] Vančurová, A., Láchová, L. *Daňový systém 2006 aneb učebnice daňového práva*. Praha: VOX, 2006
- [2] Jaroš, T. *Daň z příjmů právnických osob v účetnictví 2006/2007*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007
- [3] Ambrož, J. *Daňová přiznání a optimalizace*. Praha: Vyskočil – KORŠACH, 2007
- [4] Marková, H. *Daňové zákony 2007, úplná znění platná k 1.1.2007*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007
- [5] Valach J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. Praha: EKOPRESS s.r.o., 2001
- [6] Čermáková, H. *Praktikum k daním*. České Budějovice, 2006

Internet

<http://www.podnikatel.cz>

<http://www.businessinfo.cz>

<http://www.mfcr.cz>

<http://www.kdpcr.cz>

Seznam tabulek a grafů

- Tabulka č. 1: Obecný základ daně
- Tabulka č. 2: Optimalizace daňové povinnosti
- Tabulka č. 3: Účetní náklady (výdaje) společnosti za rok 2007
- Tabulka č. 4: Účetní výnosy společnosti za rok 2006
- Tabulka č. 5: Obecný základ daně společnosti Dřevoptima, spol. s.r.o.
- Tabulka č. 6: Vykázaná daňová povinnost společnosti Dřevoptima, spol. s.r.o. za rok 2007
- Tabulka č. 7: Optimalizace daňové povinnosti –daňová ztráta versus dar
- Tabulka č. 8: Optimalizace daňové povinnosti – daňová ztráta versus náklady na učně1
- Tabulka č. 9: Optimalizace daňové povinnosti – daňová ztráta versus náklady na učně2
- Tabulka č. 10: Optimalizace daňové povinnosti – daňová ztráta versus náklady na učně versus dary
- Tabulka č. 11: Daňová optimalizace prostřednictvím tvorby rezerv
- Tabulka č. 12: Část výsledovky společnosti v případě tvorby rezerv
- Tabulka č. 13: Daňová povinnost při realizaci opravy bez použití tvorby rezerv
- Tabulka č. 14: Daňová povinnost při a bez tvorby rezerv
- Tabulka č. 15: Neuhrazené pohledávky společnosti Dřevoptima, spol.s.r.o.
- Tabulka č. 16: Pohledávky za odběratelem Stylus s.r.o.
- Tabulka č. 17: Pohledávky za odběratelem Holub
- Tabulka č. 18: Pohledávky za odběratelem Zlatnictví Růžička
- Tabulka č. 19: Daňová povinnost s odpisem a bez odpisu pohledávek
- Tabulka č. 20: Rovnoměrné versus zrychlené odpisování
- Tabulka č. 21: Daňová optimalizace prostřednictvím vyšších odpisů
- Tabulka č. 22: Daňová optimalizace prostřednictvím přerušení odpisování
- Tabulka č. 23: Daňová optimalizace prostřednictvím slevy na dani
- Tabulka č. 24: Daňová optimalizace prostřednictvím odčitatelných položek
- Tabulka č. 25: Daňová optimalizace pomocí rezerv na opravu DHM a odčitatelných položek
- Tabulka č. 26: Porovnání alternativ s tvorbou a bez tvorby rezerv na opravu DHM
- Tabulka č. 27: Daňová optimalizace prostřednictvím tvorby opravných položek
- Tabulka č. 28: Daňová optimalizace prostřednictvím slevy na dani

Tabulka č. 29: Shrnutí nejvýhodnějších variant daňové optimalizace

Tabulka č. 30: Doporučená varianta daňové optimalizace

Tabulka č. 31: Doporučená varianta daňové optimalizace s využitím rezerv

Schéma č.1: Tvorba opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po
31.12.1994

Schéma č.2: Slevy na dani

Schéma č.3: Tvorba opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po
31.12.1994

Graf č.1: Rozdíl mezi rovnoměrným a zrychleným odpisováním

Graf č.2: Rozdíl mezi zrychleným odpisem a vyšším zrychleným odpisem

Přílohy

Seznam příloh

1. Používané zkratky
2. Doba odpisování u jednotlivých skupin majetku, roční odpisové sazby pro rovnoměrné odpisy, způsob výpočtu odpisů
3. Koeficienty pro zrychlené odpisy, způsob výpočtu zrychlených odpisů
4. Přiznání k DPH společnosti Dřevooptima, spol. s.r.o. za rok 2007
5. Přiznání k DPH společnosti Dřevooptima, spol. s.r.o. za rok 2007 po daňové optimalizaci
6. Přiznání k DPPO společnosti Dřevooptima, spol. s.r.o. za rok 2007 po daňové optimalizaci při využití rezerv

Příloha č.1: Používané zkratky

DPPO	Daň z příjmu právnických osob
ZDP	Zákon o daních z příjmu
DaP	Daňové přiznání
ZR	Zákon o rezervách
OP	Opravné položky
KNPO	Komplexní náklady příštích období

Příloha č.2: Doba odpisování u jednotlivých skupin majetku, roční odpisové sazby pro rovnoměrné odpisy, způsob výpočtu odpisů

Doba odpisování u jednotlivých skupin majetku

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
1a	4 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Roční odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování dle § 31, odst. 1a) ZDP

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
1a	14,2	28,6	25
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2,0

Vzorec pro rovnoměrné odpisování:

$$O = \frac{\text{vstupní cena} \times \text{roční odpisová sazba}}{100}$$

100

**Roční odpisové sazby rovnoměrném odpisování při zvýšení odpisu v prvním roce
odpisování o 10 % dle § 31, odst. 1d) ZDP**

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
1a	24,1	25,3	25
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

**Roční odpisové sazby rovnoměrném odpisování při zvýšení odpisu v prvním roce
odpisování o 15 % dle § 31, odst. 1c) ZDP**

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	35	32,5	33,3
2	26	18,5	20
3	19	9	10

**Roční odpisové sazby rovnoměrném odpisování při zvýšení odpisu v prvním roce
odpisování o 20 % dle § 31, odst. 1b) ZDP**

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	40	30	33,3
2	31	17,25	20
3	24,4	8,4	10

Příloha č.3: Koeficienty pro zrychlené odpisy, způsob výpočtu zrychlených odpisů

Koeficienty pro zrychleném odpisování dle § 32 ZDP

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
1a	4	5	4
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Vzorec pro zrychlené odpisování v prvním roce:

$$O = \frac{\text{Vstupní cena}}{\text{Koeficient pro 1. rok odpisování}}$$

Vzorec pro zrychlené odpisování v dalších letech:

$$O = \frac{2 \times (\text{Vstupní cena} - \text{Oprávký})}{\text{Koeficient pro odpisování v dalších letech}(\text{počet let, po která se odepisovalo} - 1)}$$